

บ้านร้าง

ในฤดูใบไม้ผลิของปี ค.ศ. ๑๘๙๔ นั้น ที่วันครลอนดอนพากันสนใจ และวงการนำสมัยก็พากันสนใจในการที่โรนาลด์ อแดร์ ผู้ทรงเกียรติถูกฆาตกรรมด้วยพฤติการณ์อันผิดปกติที่สุดและอธิบายไม่ได้เลย อันประเด็นต่างๆ ของอาชญากรรมรายนี้ได้เป็นที่ทราบแก่ประชาชนแล้วเท่าที่ปรากฏในชั้นสืบสวนของตำรวจ แต่ก็ยังมีข้อที่ถูกอ้างไว้ใ้ในเวลาอันอยู่ก็เป็นอย่างมาก เนื่องจากรูปคดีที่น่าขื่นสู่ศาลนั้นแข็งแรงหนักหนาจนไม่จำเป็นต้องนำข้อเท็จจริงทั้งหมดออกแสดงก็ได้ จนเดี๋ยวนี้ เมื่อเวลาผ่านไปเกือบสิบปี ข้าพเจ้าจึงได้รับอนุญาตให้ปะติดปะต่อข้อที่ขาดหายไปอันประกอบกันเป็นสายโซ่ทั้งหมด ด้วยอาชญากรรมเองนั้นก็น่าสนใจอยู่หรอก แต่ความสนใจเช่นนั้นไม่ส่งผลอันใดให้เกิดแก่ข้าพเจ้าเลย ในเมื่อเปรียบเทียบกับเรื่องราวอันพิลึกกล้าที่ก่อให้เกิดความตื่นเต้นและประหลาดใจอย่างใหญ่หลวงที่สุดในชีวิตการผจญภัยของข้าพเจ้า แม้เดี๋ยวนี้ภายหลังระยะเวลาอันล่วงไปนาน เมื่อคิดขึ้นมาแล้วก็ยังไม่วายตื่นเต้น และไม่วายที่จะรู้สึกถึงความปีติยินดี ความพิศวงสนเท่ห์ และความเหลือที่จะเชื่อที่ท่วมทับจิตใจข้าพเจ้าอย่างกะทันหันในตอนนั้นขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง ขออนุญาตให้ข้าพเจ้าได้กล่าวแก่ประชาชนที่เคยสนใจในข้อเขียนที่ข้าพเจ้าได้แสดงความคิดและพฤติกรรมของบุรุษพิเศษคนหนึ่งเป็นครั้งคราวนั้นด้วยเถิด ขออย่าได้ตำหนิติโทษข้าพเจ้าเลยในการที่มีได้นำความรู้ของข้าพเจ้า ออกแถลงให้ทราบ เหตุด้วยข้าพเจ้าย่อมจะถือเป็นหน้าที่เบื้องต้นของข้าพเจ้าที่เดียวที่จะทำเช่นนั้น ถ้าว่าข้าพเจ้ามิได้ถูกห้ามไว้เสียอย่างแน่นแฟ้นจากริมฝีปากของเขาเอง ซึ่งเพิ่งจะเพิกถอนไปเมื่อวันที่สามของเดือนที่แล้วมานี้เอง

ท่านผู้อ่านคงเห็นได้ว่าความที่ข้าพเจ้าสนิทสนมกับเซอร์ลอร์ด โสล์มส์ อย่างใกล้ชิด ได้ทำให้ข้าพเจ้าเกิดความสนใจในอาชญากรรม

อย่างลึกซึ้ง และหลังจากการหายตัวของเขา ข้าพเจ้าไม่เคยคลาดกับการอ่านปัญหาต่าง ๆ ที่ปรากฏแก่ประชาชนด้วยความถี่ถ้วนรอบคอบเลย ทั้งได้พยายามนำเอาวิธีของเขามาใช้สะสางปัญหาเหล่านั้นตามความพอใจของข้าพเจ้าเองมากกว่าครึ่งหนึ่งด้วย แม้ผลที่ได้รับนั้นจะไม่บังเกิดผลสำเร็จเลยก็แล้วแต่ อย่างไรก็ตาม ไม่มีเรื่องใดจะทำให้ข้าพเจ้าจิตใจเยี่ยงเรื่องสลัดใจของโรนาลด์ อแตรี้ นีเลย เมื่อข้าพเจ้าได้อ่านหลักฐานที่ปรากฏในชั้นไต่สวน ซึ่งนำไปสู่การตัดสินว่าเป็นคดีฆ่าคน โดยเจตนาต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือหลายคนที่ยังจับไม่ได้นั้น ข้าพเจ้ายังเห็นชัดเจนยิ่งกว่าครั้งใดๆ ถึงความสูญเสียที่บังเกิดแก่ประชาชนเนื่องจากมรดกกรรมของเซอร์ลิ่ง โฮล์มส์ นั่นทีเดียว มีประเด็นเกี่ยวกับการฉ้อฉลแปลกประหลาดนี้หลายข้อที่ข้าพเจ้าเชื่อแน่ว่าน่าจะร้องเรียนต่อเขาเป็นพิเศษ และความพยายามของตำรวจก็น่าจะได้รับความช่วยเหลือสมทบ หรือความคาดหมายลวงหน้ามากขึ้น จากการสังเกตอันฉับไวและจากจิตใจอันว่องไวของนักสืบสวนอาชญากรรมคนแรกขงยุโรปยิ่งนัก ทั้งวันขณะที่ข้าพเจ้านั่งรถไปไหนต่อไหน ข้าพเจ้าหวนกลับมาคิดถึงเรื่องนี้อยู่รำไป แต่ก็ไม่พบข้ออธิบายอันใดที่ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเป็นเพียงพอเลย ทั้งที่อาจถูกหาว่านำเรื่องเก่ามาเล่าซ้ำ ข้าพเจ้าก็ต้องนำข้อเท็จจริงเท่าที่ปรากฏแก่ประชาชนเมื่อครั้งปิดการไต่สวนมาแจกแจงอีกครั้งหนึ่งดังนี้

โรนาลด์ อแตรี้ ผู้ทรงเกียรติเป็นบุตรคนที่สองของเอิร์ลแห่งเมย์บูท ซึ่งในเวลานั้นดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการแคว้นหนึ่งของประเทศราชออสเตรเลีย ส่วนมารดาของอแตรี้ในขณะนั้นได้กลับมาจากออสเตรเลียเพื่อให้หมอผ่าตัดอกระจก ทั้งมารดา บุตรชายคือโรนาลด์ กับบุตรสาวชื่อฮิลดา อยู่ด้วยกัน ณ ตึกเลขที่ ๔๒๗ ถนนปาร์กเลน ชายหนุ่มเป็นคนที่มีการสมาคมอย่างดีที่สุดเท่าที่ทราบ ไม่มีศัตรูและไม่ติดนิสัยชั่วอย่างใดเลย เขาเคยหมั่นกับมิลลิวิดิต วูดเลย์ แห่งคาร์สแตร์ส แต่ภายหลังได้ถอนหมั้นด้วยความตกลงเห็นชอบพร้อมกันทั้งสองฝ่ายก่อนหน้าที่จะเกิดเหตุหลายเดือน แต่การถอนหมั้นไม่มีสัญญาณแสดงว่าทำให้เกิดความรู้สึกลึกซึ้งอย่างใดนัก นอกจากนี้ความเป็นอยู่ของชายหนุ่มนับว่าอยู่ในวงอันแคบและอยู่ในกรอบ ค่าที่เขา มีนิสัยเยียบ ๆ และไม่มีอารมณ์อันโลดโผนใดๆ แต่กระนั้นความตายก็กลับบังเกิดแก่ชายหนุ่มผู้สูงศักดิ์และมีความเป็นอยู่ง่าย ๆ นี้ ในรูปที่แปลกประหลาดที่สุดและกะทันหันที่สุด ในระหว่างยี่สิบสองนาฬิกาถึงยี่สิบสามนาฬิกาที่ยี่สิบนาฬิกาของคืนวันที่ ๓๐ มีนาคม ค.ศ. ๑๘๘๔

๕ เรื่องสั้นชุด ก๊ อ ซี พ

โรนาลด์ อแตร้ ชอบเล่นไฟเป็นอาจิน แต่ไม่เคยพนันขันต่อเป็นเดิมพัน ที่ถึงกับจะทำให้ตัวเดือดร้อนอย่างใดเลย เขาเป็นสมาชิกของสโมสรไฟบอลด์วิน คาเวนดิช และแบกเตลล์ ความปรากฏว่าหลังอาหารค่ำวันที่เขาประสบมรณกรรม นั้น เขาเล่นไฟวิสต์ที่สโมสรแบกเตลล์ ในตอนบ่ายเขาก็ไปเล่นที่นั่นมาแล้ว ตามคำพยานผู้ที่เล่นอยู่กับเขาคือมิสเตอร์เมอร์เรย์ เซอร์จอห์น ฮาร์ดี และ พันเอก มอริ้น แสดงว่าเกมที่เล่นนั้นคือวิสต์ และว่ามีการทิ้งไฟเท่า ๆ กันอย่าง ยุติธรรมด้วย อแตร้คงจะเสียไปสักห้าปอนด์ ไม่มากกว่านั้น เขาเป็นคนมีฐานะ มั่งมี เพราะฉะนั้นการที่เสียไปเท่านี้หาอาจที่จะทำให้เขารู้สึกกระเทบกระเทือน แต่อย่างใดไม่ ตามปกติเขาเล่นไฟไม่ที่สโมสรนี้ก็ที่สโมสรนั้นแทบทุกวัน และ เวลาเลิกมักจะปรากฏว่าได้เสมอ ตามคำพยานกล่าวว่า ก่อนหน้านั้นหลายสัปดาห์ โดยการ “เอี้ยว” กับพันเอก มอริ้น เขาเล่นได้จากกอดเฟรย์ มิลเนอร์ และ ลอร์ดบัลมอรัลถึง ๔๒๐ ปอนด์ ประวัติของเขาเท่าที่ปรากฏในชั้นโตสวนมีเพียงเท่านี้

ในคืนวันเกิดเหตุนั้น เขากลับจากสโมสรเวลายี่สิบสองนาฬิกาตรง ส่วน มารดากับน้องสาวของเขาไปเยี่ยมญาติ หญิงรับใช้ให้การว่าได้ยินเขาเข้าห้องด้านหลัง บนชั้นที่สอง ซึ่งตามปกติเขาใช้เป็นห้องนั่งเล่น หลอนได้จุดไฟไว้แล้วในห้องนั้น และโดยที่มีควัน หลอนจึงเปิดหน้าต่างไว้ด้วย ไม่มีเสียงหนึ่งเสียงใดดังมาจากห้องนั้นเลย จนกระทั่งเวลา ๒๓.๒๐ นาฬิกา อันเป็นเวลาที่เกิดมีเหตุกับ บุตรสาวกลับมา เลดีเมย์นุทได้พยายามจะเข้าไปในห้องของบุตรชายเพื่อลาไปนอน แต่ประตูห้องขัดกุญแจข้างใน และไม่มีส้อมเสียงใด ๆ ตอบเสียงร้องเรียกกับ เสียงทุบประตูออกมา เขาก็ช่วยกันพังประตูเข้าไป ปรากฏว่าชายหนุ่มผู้เคราะห์ร้าย นอนอยู่ข้างโต๊ะ ศีรษะถูกกระสุนปืนเจาะระเบิดออกอย่างน่าสยดสยอง แต่ไม่มีอาวุธปืนปรากฏอยู่ในห้องนั้นเลย บนโต๊ะมีธนบัตรใบละ ๑๐ ปอนด์สองใบกับ เหรียญทองและเงินอีกรวมกัน ๑๗ ปอนด์ ๑๐ ชิลลิงวางไว้เป็นตั้งเล็ก ๆ จำนวน ต่าง ๆ กัน ตรงข้ามกับกองเงินเหรียญและธนบัตรมีเศษกระดาษแผ่นหนึ่ง จดชื่อ คนบางคนที่สโมสรและลงตัวเลขไว้ด้วย สันนิษฐานว่าก่อนตายนั้นเขากำลังคิด การได้การเสียจากไฟอยู่

การสำรวจพหุติการณื่อดูอย่างพินิจพิเคราะห์ได้แต่ทำให้เรื่องลับสนยิ่งขึ้น อีกเท่านั้น ในประการแรก ไม่มีเหตุผลอันใดจะแสดงให้เห็นได้เลยว่าเหตุใด

ชายหนุ่มจึงปิดประตูข้างตัวเองไว้ในห้องเช่นนี้ มันมีทางที่จะเป็นไปได้ทีเดียวว่า ผู้กระทำฆาตกรรมได้ทำเช่นนี้ แล้วจึงหนีออกทางหน้าต่าง แต่การกระโดดลงทางหน้าต่าง อย่างน้อยก็เป็นระยะถึงยี่สิบฟุต และมีกอไม้ดอกเล็กๆ ออกดอกสะพรั่งอยู่เบื้องล่างด้วย ทั้งที่กอไม้หรือที่พื้นดินไม่ปรากฏร่องรอยใด ๆ ว่าถูกเหยียบย่ำ และที่พื้นหญ้าซึ่งคั่นบ้านไว้จากถนนก็ไม่มีย่ำรอยใด ๆ เช่นเดียวกัน เพราะฉะนั้นจึงเป็นที่เห็นได้ว่าชายหนุ่มนั่นเองเป็นผู้ปิดประตูใส่กุญแจ แต่เขาประสมภพกรรมกรรมของเขาอย่างไรเล่า ใครจะป็นขึ้นไปโดยไม่ทิ้งร่องรอยไว้ไม่ได้แน่ สมมติว่าผู้กระทำฆาตกรรมยิงเข้าไปทางหน้าต่าง เขาก็ต้องเป็นคนแม่นยำอย่างเหลือประมาณจริง ๆ จึงจะยิงให้ได้บาดแผลอันร้ายกาจเช่นนั้นได้อีกประการหนึ่ง ถนนปาร์กเลนนั้นก็เป็ย่านที่พลุกพล่านอยู่เสมอ มีท่าจอดรถเช่าอยู่ท่าที่บ้านในช่วงระยะหนึ่งร้อยหลาเท่านั้น ไม่มีใครได้ยินเสียงปืนเลย แต่ถึงกระนั้นศพผู้ตายกับกระสุนปืนก็เป็นประจักษ์พยานดำตายเป็นอยู่ ลูกปืนนั้นนับรู้อย่างลูกปืนปลายอ่อนทั้งหลาย และทำให้เกิดบาดแผลซึ่งเป็นเหตุให้ตายทันทีอย่างไม่พึงต้องสงสัย นี่แลคือพหุติการณ์แห่งคดีลึกลับที่ถนนปาร์กเลน ซึ่งการที่ไม่ปรากฏมูลเหตุจูงใจแต่อย่างใดยิ่งทำให้ดูลึกลับซับซ้อนยิ่งขึ้นอีก เพราะว่่าดังข้าพเจ้าได้พูดมาแล้ว อเดรียหนุ่มไม่เคยปรากฏว่ามีศัตรู ทั้งไม่ปรากฏว่าได้มีการพยายามเคลื่อนย้ายเงินทองหรือข้าวของอันมีค่าภายในห้องนั้นแต่อย่างใด

ข้าพเจ้าพยายามคิดตลบทบทวนถึงข้อเท็จจริงเหล่านี้ตลอดทั้งวัน เพื่อค้นหาข้อคิดเห็นที่อาจร้บกันกับข้อเท็จจริงได้ทั้งหมด และเพื่อหาแนวที่มีข้อขัดแย้งน้อยที่สุดตามที่สหายผู้นำสำสารของข้าพเจ้าเคยประกาศว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการสืบสวนทั้งปวงนั้นแหละ ข้าพเจ้าขอสารภาพว่าคิดคืบหน้าไปได้น้อยเต็มที่ตกเย็นข้าพเจ้าได้ไปเดินเล่นผ่านสวนสาธารณะไปถึงปลายถนนออกซฟอร์ดจะเข้าถนนปาร์กเลนเมื่อเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา มีคนเดินเล่นแถวนั้นจับกลุ่มกันอยู่บนบาทวิถี พวกมันจ้องมองดูหน้าต่างบ้านที่ข้าพเจ้าไปดูมาแล้ว ชายร่างผอมสูงสวมแว่นตาสีคนหนึ่ง ซึ่งข้าพเจ้าสงสัยยิ่งนักว่าเป็นนักสืบนอกเครื่องแบบ กำลังชี้ไปชี้เบ้แสดงความคิดเห็นอะไรของตนอยู่ ส่วนคนอื่นๆ ก็พากันล้อมฟัง ข้าพเจ้าจึงเข้าไปยืนฟังให้ใกล้เขาที่สุดที่จะใกล้ได้ แต่ครั้นฟังดูก็รู้สึกว่่าเหลวไหลทั้งเพ ข้าพเจ้าจึงถอยออกมาด้วยความระอิดระอา ในขณะที่ถอยนั้นข้าพเจ้าชนเข้ากับชายสูงอายุร่างพิกลคนหนึ่งซึ่งยืนอยู่เบื้องหลังข้าพเจ้า ทำให้หนังสือหลายเล่ม

ที่เขาชอบอยู่นั้นตกกระจาย ข้าพเจ้าจำได้ว่าในขณะที่ก้มลงช่วยเก็บนั้น ได้สังเกตเห็นเล่มหนึ่งชื่อ ดี ออริจิน ออฟ ทรี วอร์ชิป ทำให้ข้าพเจ้าเอะใจว่าชายคนนี้คงเป็นนักสะสมหนังสือ ซึ่งที่ยวหาซื้อหนังสือจำพวกที่หายากเก็บไว้ จะเป็นในฐานะงานอาชีพหรือในฐานะงานอดิเรกก็ตาม ข้าพเจ้าจึงพยายามที่จะขอลุกะโทษในเหตุบังเอิญนี้ ปรากฏว่าหนังสือที่ข้าพเจ้าทำตกนั้นเป็นสมบัติอันล้ำค่าในสายตาของเขายิ่งนัก เขาส่งเสียงคำรามออกมาด้วยความไม่พอใจ แล้วหันหลังออกเดินดุ่มไป ข้าพเจ้าเห็นหลังอันค่อมและจอนพู่อันขาวโพลนของเขาหาลับไปในกลุ่มคนอย่างรวดเร็ว

การสังเกตการณ์ของข้าพเจ้า ณ บ้านเลขที่ ๔๒๗ ถนนปาร์กเลน ไม่สู้จะคลี่คลายปัญหาที่ข้าพเจ้าสนใจเท่าใดนัก ตัวตึกนั้นแยกห่างจากถนนโดยมีกำแพงเตี้ยๆ และราวกันสูง รวมกันทั้งหมดไม่เกินห้าฟุต เพราะฉะนั้นจึงเป็นการง่ายเต็มที่สำหรับใครๆ ที่จะเข้าไปในสวน แต่หน้าต่างนั้นลึกลับที่จะปีนขึ้นไปได้ที่เดียวด้วยไม่มีราวหน้าต่างหรืออะไรที่จะช่วยให้คนที่ว่องไวที่สุดปีนขึ้นไปได้เลย ข้าพเจ้ายิ่งรู้สึกงุนงงยิ่งกว่าเก่า จึงเดินกลับไปยังถนนซึ่งต้น ข้าพเจ้าไปอยู่ในห้องทำงาน ได้สักห้านาที หญิงรับใช้ก็เข้ามาบอกว่ามีคนต้องการพบ ด้วยความพิศวง ข้าพเจ้าได้พบว่าชายผู้นั้นหาใช่ใครอื่นไม่นอกจากนักสะสมหนังสือแก่หง่อมของข้าพเจ้านั่นเอง หน้าอันเหี่ยวแห้งและคมสันของเขายื่นพื้นเรือนผมอันขาวโพลน และมีหนังสืออันเป็นสมบัติล้ำค่าของเขาประมาณสักสิบสองเล่มหอบอยู่ใต้แขนขวาของเขาด้วย

“ท่านคงแปลกใจที่ได้พบผมละสิขอรับ” เขาพูดด้วยเสียงแปร่งๆ หัวๆ

ข้าพเจ้ารับว่าเป็นเช่นนั้น

“อ้อ ผมสำนึกถึงความผิดอยู่ขอรับ และเมื่อผมได้เห็นท่านเข้ามาในบ้านนี้ เพราะผมตามท่านมา ผมก็คิดอยู่ในใจว่า ผมควรจะเข้ามาพบกับท่านสุภาพบุรุษผู้มีใจกรุณานั้นสักหน่อย เพื่อเรียนให้ท่านทราบว่า แม้กิจกรรมารยาทของผมจะกระด้างไปบ้างก็หาใช่ว่าจะคิดร้าย และผมจะต้องขอขอบพระคุณเป็นอย่างมากด้วยที่กรุณาช่วยเก็บหนังสือให้แก่ผม”

“เรื่องนิดหน่อยเท่านั้นแหละ คุณคิดมากไปเอง” ข้าพเจ้าพูด “ฉันขอถามสักหน่อยเถิด คุณรู้ได้อย่างไรว่าฉันเป็นใคร”

“อ้อ ได้สิครับ ถ้าไม่เป็นการละลาบละล้วงเกินไปละก็ ผมเป็นเพื่อนบ้าน

คนหนึ่งของท่านี่ชอบรับ เพราะท่านจะพบร้านหนังสือเล็กๆ ของผมอยู่ที่หัวถนน เซิร์ช ซึ่งยินดีจะต้อนรับท่านมากทีเดียวชอบรับ ผมเชื่อ ท่านเองก็คงสะสมหนังสือด้วยกระมังชอบรับ นี่เรื่อง บริติชเบิร์ดส์ และนี่ คาทัลลัส แล้วก็นี่ เดอะไฮลิวอร์ ชอบรับ ถูกเหมือนได้เปลา่ทุกเล่มแหละชอบรับ ลักทำเล่มก็คงบรรจุช่องว่างบนชั้นที่สองนั้นได้พอดี ชั้นมันยังเกาะกะอยู่ไม่ใช่หรือชอบรับ”

ข้าพเจ้าเหลียวไปมองดูตู้เบ้ียงหลังข้าพเจ้า ครั้นเหลียวกลับมาอีกที ก็เห็นเซอร์ลีน โฮล์มส์ ยืนยิ้มแต่อยู่ตรงข้ามกับโต๊ะทำงาน ข้าพเจ้าผุดลุกขึ้น ยืนตะลึงมองดูเขาด้วยความพิศวงสนทนาที่ใจเป็นที่สุดสักสองสามวินาที แล้วการณก็ปรากฏว่าข้าพเจ้าคงจะต้องเป็นลมล้มลงเป็นครั้งแรกและครั้งสุดท้ายในชีวิตของข้าพเจ้าโดยแท้ ข้อที่แน่ก็คือ ข้าพเจ้ารู้สึกว่ามีหมอกสีเทาคลุมขึ้นตรงหน้า และเมื่อลืมตาขึ้นก็เห็นหมอกหายไป ข้าพเจ้ารู้สึกว่าปลายคอปกเลื้อยของข้าพเจ้าถูกลด และมีรสปรันดีติดอยู่ที่ริมฝีปาก ส่วนโฮล์มส์กำลังก้มตัวอยู่เหนือเก้าอี้ข้าพเจ้า มีขวดแก้วควยาวอยู่ในมือ

“วัตสันเพื่อนรัก” เสียงที่ข้าพเจ้าจำได้พูดขึ้น “กันต้องขอโทษแก่สักพันครั้งกันไม่คิดเลยว่าแกจะกระแทกกระเทือนเอามากมายถึงเพียงนี้”

ข้าพเจ้าบิบบแซนเขา

“โฮล์มส์!” ข้าพเจ้าร้อง “แกจริงๆหรือนี้ แกยังมีชีวิตอยู่จริงๆหรือ เป็นไปได้หรือที่แกไต่เหวรอดมาได้”

“ประเดี๋ยวก่อน!” เขาพูด “แกแน่ใจแล้วหรือว่าแกสบายพอที่จะถกเรื่องราวได้แล้วจริงๆ กันทำให้แกตกอกตกใจอย่างกะทันหันโดยการปรากฏตัวของกันในลักษณะที่พิริ่งเพริดอย่างไม่พอที่เลยเถี่ยวนา”

“กันสบายดีแล้ว แต่จริงนะโฮล์มส์ กันแทบไม่เชื่อสายตาของกันเลยให้ฟ้าผ่าเถอะ เมื่อคิดถึงว่าแก-แกในหมุ่มมนุษย์ทั้งหลาย--มายืนอยู่ในห้องทำงานของกันนี่!” ข้าพเจ้าบิบบแซนเลื้อยของเขาคือครั้งหนึ่ง และรู้สึกถึงแขนอันผอมเกร็งมีเนื้อหนังอยู่ข้างใต้จริงๆ “เออ แกไม่ใช่ผีจริงๆนะแหละ” ข้าพเจ้ากล่าวต่อ “เพื่อนยากเอ๊ย กันดีใจเหลือประมาณที่ได้พบแก นั่งลงเถอะ แล้วเล่าให้กันฟังซิว่าไปยังไม่มายังไงถึงขึ้นจากเหวที่น้ำกลั้วรอดตายกลับมาได้”

เขานั่งลงตรงข้ามกับข้าพเจ้า และจุดบุหรี่สูบในอาการอันเยือกเย็นตามแบบของเขา เขาสวมเสื้อฟร็อกชะมุกชะมอมอย่างคนขายหนังสือ นอกจากนี้ก็มีผม

ชาวโพลนและหนังสือเก่า ๆ ที่วางอยู่บนโต๊ะเป็นลักษณะประกอบ โสล์มส์ ดูฝ่ายผอมและคมสันยิ่งกว่าเดิม แต่มีลักษณะซิดเซียวอยู่ในดวงหน้าอันนุ่ม ของเขาบอกให้ข้าพเจ้าทราบว่าเป็นอยู่ของเขาเมื่อเร็ว ๆ นี้หาที่มีความผาสุกไม่

“กันดีใจจริงๆ ที่ได้เหยียดตัวเสียที่ วัตสัน” เขาพูด “มันไม่ใช่ของเล่นๆ อยู่หน้าที่คนร่างสูงจะเที่ยวเดินหอบโครงไปตั้งหลายๆ ชั่วโมงอย่างนี้ นี่แน่เพื่อนยาก ถ้าจะพูดถึงเรื่องที่จะอธิบายกันละก็ เรามีนางกลางคืนที่ลำบากและเป็นภัยรอเรา อยู่อย่างหนึ่งแล้ว ซึ่งกันเห็นจะต้องขอแรงแกสักหน่อย บางทีเอาไว้เมื่อเสร็จธุระ แล้วกันจะเล่าให้แกฟังดีกว่า”

“กันกำลังอยากรู้เต็มที อยากรู้จะฟังเสียเดี๋ยวนี้แหละมากกว่า”

“คืนนี้แกจะไปกับกันไหมล่ะ”

“เมื่อไหร่ก็ได้และที่ไหนก็ได้”

“นี่มันก็เข้าแบบเก่าอีกนั่นแหละ เรายังมีเวลากินข้าวได้เต็มคำอยู่หรือหาก่อนจะไป เอาเถอะ พูดกันถึงเรื่องเหว่นั่นละ กันรอดพ้นมาได้โดยไม่ลำบากเลย เพราะเหตุผลง่าย ๆ นิดเดียว คือกันไม่ได้ตกลงไปนั่นเอง”

“แกไม่ได้ตกลงไปรี”

“เปล่า วัตสัน กันไม่ได้ตกลงไปหรือก จดหมายที่กันเขียนไว้ให้แกนั้น ก็เป็นเรื่องจริงๆ กันแทบไม่สงสัยใจเลยว่าได้มาถึงที่สุดแห่งชีวิตของกันแล้ว ในเมื่อมองเห็นว่าอันถมิ้งหิงของศาสตราจารย์มอริอาร์ตีผู้ล่วงลับยืนอยู่ตรงทางแคบ ที่นำไปสู่ความปลอดภัยนั้น กันอ่านความประสงค์ร้ายที่ไม่ยอมมลดราวาคอก ที่ดวงตาสีเทาของเขาออกทีเดียว กันพูดจาโต้ตอบกับเขา และได้รับอนุญาตด้วยความเอื้อเพื่อให้เขียนจดหมายสั้น ๆ ซึ่งแกได้รับในภายหลังนั่นแหละ กันวางจดหมายทิ้งไว้กับกล่องบุหรีและไม่เห็น แล้วก็เดินไปตามทาง มอริอาร์ตี คงตามติดกันแจ ครั้นถึงสุดทางกันก็ยืนคอยที่อยู่ หมอไม่ยกชักอาวุธ แต่โถมตัวเข้ากอดกันไว้แน่น หมอรู้ว่าเกมของตัวยุติ จึงตั้งหน้าแต่จะแก้แค้นกันท่าเดียว เราต่างกอดรัดชวนชวนไปด้วยกันตรงริมเหว แต่อย่างไรก็ตาม กันมีความรู้ในวิชา บาริตลุหรือมวยปล้ำญี่ปุ่นอยู่บ้าง ซึ่งเคยเป็นประโยชน์กับกันมามากกว่าครั้งหนึ่ง กันดันพลุดหลุดออกจากวงแขนของเจ้านั้น ทำให้เขาเสียหลักร้องจนเสียงหลง พร้อมกับพยายามขึ้นตัวอย่างสุดกำลัง มือทั้งสองข้างตะกุกตะกวยล้ม แต่ทำอย่างไรก็ทรงตัวไม่อยู่ จึงตกลงไป กันก้มลงมองเห็นเขาตกลิ่วลงไปกระทบหิน

แล้วก็กระดอนลงน้ำหายไปเลย”

ข้าพเจ้าฟังคำอธิบายที่โฮล์มส์สูบบุหรี่พลางเล่าพลางด้วยความสนใจยิ่งนัก

“แต่รอยเท้าเล่า!” ข้าพเจ้าร้องขึ้น “กันเห็นกับตาเองแท้ๆว่ามีรอยเดินไปสองแนว แต่ไม่มีรอยเดินกลับมาเลย”

“คืออย่างนี้ ในทันทีที่ศาสตราจารย์หายลับไป กันก็ตระหนักว่าข้างเป็นโซคอันนิเศษสุดนี้กระไรที่สวรรค์บันดาลให้แก่กัน กันรู้ว่ามอริอาร์ตีไม่ใช่คนคนเดียวที่มุ่งร้ายหมายชีวิตกัน อย่างน้อยที่สุดยังมีอีกสามคน ซึ่งรังแต่จะเพิ่มความอาฆาตพยาบาทกันมากขึ้นเท่านั้น ถ้าหากว่าหัวหน้าของตนตายลง เจ้าพวกนี้ดูร้ายน่าเกรงขามที่สุดทั้งนั้น ไม่ใคร่ก็ใครคนหนึ่งหรือคงเอากันอยู่จนได้ อีกประการหนึ่ง ถ้าทั้งโลกเชื่อใจเสียว่ากันตายเสียแล้ว เจ้าพวกนี้ก็คงชะล่าใจไม่ระมัดระวังตน แล้วภายในไม่เร็วก็ช้ากันก็คงทำลายล้างได้หมด ตอนนั้นแหละจึงจะเป็นเวลาที่กันควรประกาศให้โลกทราบว่ากันยังมีชีวิตอยู่ สมองของกันคิดการอย่างรวดเร็ว จนกันเชื่อว่าจะไม่ทันที่ศาสตราจารย์มอริอาร์ตีจะถึงกันหน้าตักไรเซนบัก กันก็คิดเรื่องนี้ทะลุปรุโปร่งเสียแล้ว

“กันยืนขึ้นตรวจดูกำแพงหินข้างหลังกัน ในคำบรรยายเรื่องราวของแกซึ่งกันได้อ่านด้วยความสนใจมากในเวลาหลายเดือนต่อมา แกเขียนว่ากำแพงนั้นเป็นหินล้วนๆ นี่ไม่จริงตามตัวอักษร ยังมีซอกเล็กๆ สำหรับเหยียบปรากฏอยู่สองสามแห่ง และมีเค้าแสดงว่ามีขานหินอยู่ข้างบนด้วย หน้าผานั้นสูงเหลือประมาณ จนเหลือวิสัยที่จะปีนขึ้นไปให้ตลอดได้ และการที่จะเดินกลับไปตามทางที่เปียกชื้นโดยไม่ทิ้งร่องรอยไว้เลยก็เป็นภารกิจวิสัยเท่าๆ กัน จริงอยู่กันอาจกลับรองเท้าเสียก็ได้ เหมือนกับที่ทำมาในคราวคล้ายๆ กันนี้หลายคราว แต่ภาพรอยเท้าสามแนวไปทางเดียวกันคงล่อให้เห็นกลลวงอย่างแน่นอน เมื่อเช่นนี้กันควรจะเสี่ยงกับการปีนเป็นดีที่สุด มันไม่ใช่ฐานะที่สบายเลยนะ วัตสันเสี่ยงนำตักคำรามอยู่เบื้องใดไม่ขาดระยะ กันเองก็ไม่ใช่คนคิดมาก แต่กันพูดได้ว่ากันดูเหมือนจะได้ยินเสียงร้องของมอริอาร์ตีที่กันแหวกอ้อมอยู่ในหมู่เทียวละ หากฉวยกันพลาดพลั้งลงเพียงครั้งเดียวก็จบ มีหลายครั้งที่กระจุกหญ้าหลุดติดมือกันขึ้นมาหรือมิฉะนั้นแท็กี่ลั่นถล่ำปุมหินเปียกๆ ซึ่งกันคิดว่ากันไปเสียแล้ว แต่ก็อุตุส่าห์กัดฟันปีนขึ้นไปจนถึงขานแห่งหนึ่งจนได้ ขานนั้นลึกลงไป ปกคลุมไปด้วย

หม้ามอลอันเขียวขจีและอ่อนนุ่ม ซึ่งกันอาจหลบเร้นอยู่ได้อย่างสบายไม่มีใครเห็น กันเหยียดกายอยู่ตรงนั้นแหละในตอนเช้า วัตสันที่รักของกัน กับบริษัทบริวาร ช่วยกันสืบสวนพฤติการณ์แห่งการตายของกันด้วยความเศร้าสลดใจที่สุด แต่ก็ไม่รู้ผลนั้นนะ

“ในที่สุด เมื่อแก่กับสมัครพรรคพวกพากันลงความเห็นอันผิด ๆ ทั้งเพ แต่ก็หลีกเลี่ยงไม่ได้นั่นแล้ว แก่ก็ผลกลับไปโรงแรม คงเหลือกันอยู่คนเดียว กันนึกว่าการผจญภัยของกันคงสิ้นสุดกันที แต่ที่ไหนได้ กลับมีเหตุร้ายอันไม่คาดหมายอย่างหนึ่งแสดงว่ายังมีอันตรายแปลกๆ คอยเล่นงานกันอยู่อีก มีหินใหญ่ก้อนหนึ่ง ตกจากข้างบน กลิ้งผ่านกันลงไป กระทบทางเดิน แล้วก็กระดอนลงเหว กันคิดว่ามันเป็นอุบัติเหตุอยู่ชั่วคราว แต่ต่อมาอีกสักประเดี๋ยว กันแหงนหน้าขึ้นมองดูข้างบน เห็นหัวคนโผล่รำไรอยู่กลางหาว แล้วหินอีกก้อนก็กลิ้งหลุนๆ ลงมา กระทบซานที่กันเหยียดกายอยู่ ห่างจากหัวกันชั่วพริบตาเดียว กันแปลความหมายของเรื่องนี้ออกทีเดียว คือมอริอาร์ตไม่มาแต่ลำพัง ยังมีผู้สมคบอีกคนหนึ่ง ชั่วแต่ได้เห็นเพียงครั้งเดียวก็บอกได้ว่าเป็นผู้สมคบที่มีพิษสงเพียงใด - มาคอยดูตอนที่ศาสตราจารย์เล่นงานกัน จากที่แห่งหนึ่งห่างออกไป ซึ่งกันมองไม่เห็น เจ้าคนนี้ได้เห็นการตายของเพื่อนและการรอดชีวิตของกัน เขาจึงรออยู่ ครั้นแล้วจึงขึ้นไปบนยอดผา พยายามที่จะทำร้ายกันให้เป็นผลสำเร็จแทนความล้มเหลวของเพื่อน

“กันไม่เสียเวลาคิดถึงเรื่องนี้นานนักหรอก วัตสัน กันได้เห็นหน้าอันเหยี่ยมโหดโผล่ออกมาจากยอดผาอีก และรู้ที่เดียวว่าหินอีกก้อนหนึ่งจะตามลงมา กันจึงรีบไต่ลงสู่ทางเดิน กันไม่คิดว่าจะทำอย่างนั้นได้เลยในเวลาที่เกิดในดั่งยังเย็นอยู่ มันยากกว่าปีนขึ้นไปตั้งร้อยเท่า แต่กันก็ไม่มีเวลาจะมานั่งคิดถึงภัยอันตราย เพราะหินอีกก้อนหนึ่งกลิ้งผ่านกันไปในขณะที่กันโหนตัวอยู่ริมซานกันลื่นไถลพรวดลงครึ่งทาง แต่ด้วยเดชบุญคุณพระ ในที่สุดกันก็ลงสู่ทางเดินได้อย่างปลอดภัย เนื้อตัวลอกปอกเปิกหมด กันออกวิ่งอ้าข้ามเขาไปทั้งมืดๆ เป็นหนทางลึกลับโผล่เห็นจะได้ ต่อมาอีกสัปดาห์หนึ่งกันก็เดินทางเข้าไปในฟลอเรนส์ โดยเชื่อแน่ว่าไม่มีใครในโลกจะรู้ว่ากันนั้นเป็นตายร้ายดีประการใดเลย

“มีคนที่รู้ความลับของกันเพียงคนเดียว คือพี่ไมครอฟต์ของกัน กันต้องขอโทษแก่เป็นอย่างมาก วัตสันที่รัก ที่ไม่ส่งข่าวให้แกรู้ แต่มันเป็นเรื่องสำคัญ

ที่สุดที่จะฟังปล่อยให้ใครๆ สำคัญว่ากันตายไปแล้ว และแกลงไม่เขียนเรื่องราวแห่งวาระสุดท้ายอันเศร้าสลดของกันด้วยความมั่นใจอย่างนั้นแน่ๆ ที่ได้ียวถ้าว่าตัวเองไม่คิดว่าเป็นความจริง มีหลายครั้งในระหว่างสามปีที่แล้วมานี้กันหยิบปากกาขึ้นจะเขียนจดหมายถึงแก แต่ก็เกรงไปเสียทุกทีว่าความรักใคร่โยติของแกที่มีต่อกันอาจจะทำให้แกเกิดความผอเวรถึงกับทำให้ความลับของกันแตกเสียก็ได้ เพราะเหตุนั้นแหละกันจึงหันกลับผลจากแกไปเสียเมื่อแกทำหนังสือของกันตกในตอนค่ำวันนี้ เพราะเวลานี้กันยังมีภัยอยู่มาก และการแสดงความประหลาดใจและตืออกดีใจของแกก็อาจชักจูงให้ใครๆ เอาใจใส่ในการปรากฏตัวของกัน ซึ่งจะทำให้เกิดผลเสียหายอย่างไม่มีทางแก้คืนได้ ส่วนพีไม่ครอฟต์นั้นกันจำเป็นต้องให้เขารู้อยู่เองเพราะจะต้องเอาเงินจากเขาไปใช้สอย ที่นี้เหตุการณ์ในลอนดอนไม่ได้เป็นไปสมกับที่กันหวังเลย เพราะการพิจารณาคดีมอริอาร์ตีกับพวกยังปล่อยให้สมาชิกที่น่ากลัวที่สุดสองคนลอยนวลอยู่ เป็นศัตรูที่ผูกพยาบาทมาดร้ายกันอย่างที่สุด เพราะฉะนั้นกันจึงท่องเที่ยวไปในทิเบตเป็นเวลาสองปี ได้แวะชมนครลัสซา และพักอยู่กับประมุขลามะหลายวันเป็นที่เพลิดเพลิน แกอาจจะได้่านการสำรวจอันมีชื่อเสียงของชวานอร์เวย์คนหนึ่งชื่อซิเกอร์สันบ้างแล้วก็ได้ แต่กันเชื่อแน่ว่าแกเห็นจะไม่สะดวกใจรอกว่านั้นแกกำลังได้ฟังข่าวของเพื่อนแกเที่ยวละ ต่อจากนั้นกันเดินทางผ่านประเทศเปอร์เซีย แวะเที่ยวเมกกะ และไปดูสถานกาลิพีที่เมืองคาร์ทุม ซึ่งกันได้ติดต่อรายงานผลมายังกระทรวงการต่างประเทศแล้ว ขากลับฝรั่งเศส กันได้ใช้เวลาค้นคว้าวัตถุธาตุที่ได้จากน้ำมันดินอยู่หลายเดือนในหอแยกธาตุแห่งหนึ่งที่มอนด์เปลีเยร์ในตอนใต้ของฝรั่งเศส เมื่อได้รับผลเป็นที่พอใจและรู้ว่าเต็ยวนี้ศัตรูของกันในลอนดอนยังเหลืออยู่อีกเพียงคนเดียวเท่านั้นแล้ว กันจึงเตรียมตัวจะกลับ ก็พอดีได้ข่าวเรื่องลึกลับที่ถนนปาร์กเลนนี่ช่วยกระตุ้นให้รีบมา ซึ่งไม่เพียงแต่จะทำให้กันตืออกดีใจตามลักษณะรูปเรื่องเท่านั้น ยังดูเหมือนจะอำนวยโอกาสส่วนตัวโดยเฉพาะให้แกกันอีกด้วย กันจึงตรงมายังลอนดอนทันที ได้แวะดูห้องที่ถนนเบเกอร์โดยเป็นตัวของตัวเอง เล่นเอายายฮัดสันเดินแรงเดินกาเพราะตืออกดีใจวุ่นวาย กันได้พบวาพีไม่ครอฟต์ได้จัดการอารักขาห้องหับและเอกสารของกันเป็นที่เป็นที่ทางอยู่เหมือนอย่างเดิมเรื่องเป็นอย่างไรแหละ วัตสันที่รัก เมื่อบ่ายสองโมงวันนี้กันจึงพาตัวเองมาอยู่บนเก้าอี้ทำแขนตัวเก่าในห้องเก่าของกันอีกครั้งหนึ่ง และใจก็นึกปรารถนาอยู่แต่

ที่จะได้เห็นวัตสันเพื่อนเก่ามานั่งเก้าอี้อีกตัวหนึ่งที่เคยนั่งเนื่องๆ อยู่ไม่วาย”

นี่คือคำบรรยายอันน่าทึ่งที่ข้าพเจ้าได้ฟังในคำขอเดือนเมษายนนั้น เป็นคำบรรยายที่ข้าพเจ้าจะเชื่อไม่ได้อย่างที่สดถ้าร่างอันผอมสูงและดวงหน้าอันคมสันที่ข้าพเจ้าไม่เคยคิดว่าจะได้เห็นอีกเลยนั้นไม่ปรากฏขึ้นเป็นเครื่องยืนยันอยู่ เขารู้ถึงความอัศจรรย์ใจของข้าพเจ้าโดยอาการบางอย่าง และความเห็นอกเห็นใจของเขาที่แสดงออกในกิริยาอาการของเขายิ่งกว่าในคำพูด “งานเป็นยาแก้ความเศร้าโศกเสียใจที่ดีที่สุด วัตสันเอ๋ย” เขาพูด “กันมีงานชิ้นหนึ่งสำหรับเรา ทั้งสองคนคนนี้ ซึ่งถ้าหากเราสามารถนำไปสู่การลงเอยที่เป็นผลสำเร็จได้ ก็จะเป็นบาดาลความชอบธรรมในตัวเองให้แก่ชีวิตของคนคนหนึ่งในดาวเคราะห์ดวงนี้ทีเดียวละ” ข้าพเจ้าขอร้องให้เขาบอกข้าพเจ้ามากกว่านี้ แต่ไม่เป็นผล “แกจะได้ฟังและได้เห็นอย่างพอเพียงที่เดียวก่อนรุ่งเช้า” เขาตอบ “เรามีอดีตถึงสามปีที่จะพึงถกกัน ขอให้พอกันเท่านั้นที่จนกว่าจะถึงสามทุ่มครึ่ง ซึ่งเราจะได้เริ่มการผจญภัยเกี่ยวกับบ้านร้างกัน”

มันช่างเหมือนสมัยกาลครั้งเก่าก่อนเสียจริงๆ ในเมื่อพอถึงชั่วโมงนั้น ข้าพเจ้าก็ได้พาตัวเองนั่งเคียงข้างเขาในรถม้าเข้าคันทันหนึ่ง มีปืนพกอยู่ในกระเป๋า และรู้สึกถึงความตื่นตันของการผจญภัยอยู่ในหัวใจ โฮล์มส์มีกิริยาเยือกเย็นและเจียบขรึม เมื่อแสงโคมข้างถนนต้องใบหน้าอันเคร่งเครียดของเขา ข้าพเจ้าได้เห็นคิ้วของเขาต่ำลงมาอย่างใช้ความคิด และริมฝีปากล่างก็เข้มแน่น ข้าพเจ้าหาทราบไม่ว่าเรากำลังออกกล่าวสัตว์ร้ายอะไรในป่าทึบแห่งอาชญากรรมของลอนดอน แต่ก็มั่นใจ จากคำหน้าของนายพรานผู้นี้ ว่ามันเป็นการผจญภัยที่เอาเรื่องที่สุดครั้งหนึ่ง ส่วนยิ้มอย่างแค้นๆ ที่ปรากฏขึ้นในหน้าอันเคร่งขรึมของเขาเป็นครั้งคราวนั้นเล่า ก็ล่อเค้าไม่ดีสำหรับผู้ตกเป็นเป้าหมายแห่งการราวีของเขาคั้งนี้เลยทีเดียว

ข้าพเจ้าคาดว่าเราคงมุ่งหน้าไปยังถนนเบเกอร์ แต่โฮล์มส์กลับหยุดรถที่หัวมุมจัตุรัสคาเวนดิช สิ่งเกตว่าเมื่อเขาก้าวลงจากรถนั้น เขาเหลียวซ้ายแลขวาอย่างถี่ถ้วนรอบคอบที่สุด และเมื่อถึงมุมถนนทุกแห่ง เขาใช้ความระมัดระวังเป็นอย่างที่สุดที่จะดูให้แน่ใจว่าเรามีได้ถูกสะกดรอยตามอีกเล่า เส้นทางของเราเป็นทางเฉพาะจริงๆ ความรู้อันซอกแซกของโฮล์มส์เกี่ยวกับตรอกซอกทางเดินของลอนดอนนั้นนับว่าเป็นความรู้พิเศษมาก ในตอนนั้นเขาเดินสาวเท้าตุ่มๆ ไปโดยปราศจากความลังเล ผ่านย่านโรงรถและคอกม้าไปอย่างรวดเร็ว ส่วนข้าพเจ้าลี

หาจุกไม้ ในที่สุดเราก็เดินเข้าถนนเล็ก ๆ สายหนึ่ง ชนคไปด้วยบ้านทึม ๆ เก่า ๆ ตัดออกถนนแมนเชสเตอร์ แล้วผ่านเข้าไปยังถนนบลัดเพิร์ด ถึงตรงนี้เขาเลี้ยวเข้าตรอกแคบ ๆ อย่างรวดเร็ว ผ่านประตูไม้เข้าไปในลานอันรกร้าง แล้วใช้กุญแจเปิดประตูหลังของบ้านหลังหนึ่งออก เมื่อเราพากันเดินเข้าไปแล้ว เขาก็ปิดประตูเบื้องหลังเราเสีย

สถานที่นั้นมืดตื้อ แต่มีเคำปราภฏแก่ข้าพเจ้าว่าเป็นบ้านร้างหลังหนึ่ง เท้าของเราเหยียบไปบนพื้นกระดานเปล่า ๆ ส่วนมือของข้าพเจ้าที่ยื่นออกไปคลำก็สัมผัสกับฝาผนังที่มีกระดาษห้อยอยู่เป็นริ้ว ๆ นิ้วยาวพอมและเย็นเยียบของโฮล์มส์กำรอบข้อมือข้าพเจ้าแน่น แล้วพาเดินทะลุห้องโถงยาวไป จนข้าพเจ้ามองเห็นช่องหน้าต่างเล็ก ๆ สลัว ๆ อยู่เหนือประตู ถึงตรงนี้โฮล์มส์เลี้ยวขวาทันที ต่อจากนั้นเราก็เข้าไปอยู่ในห้องโล่งรูปจัตุรัส และกว้างใหญ่ มีเงามืดที่บอผู้ตรงมุม ส่วนกลางห้องมีแสงสว่างจากถนนส่องเข้ามาเห็นได้สลัว ๆ แฉวนั้นไม่มีตะเกียง ทั้งหน้าต่างก็จับหนาไปด้วยหยากไย่และฝุ่นละออง จนเราสามารถมองเห็นกันและกันได้เพียงราง ๆ เท่านั้น เพื่อนข้าพเจ้าเอามือเกาะไหล่ข้าพเจ้าไว้และยื่นปากมาจนชิดหูข้าพเจ้า

“แกรู้ไหมว่าเธออยู่ที่ไหน” เขาระชิบถาม

“นั่นถนนเบเกอร์แชนเทียว” ข้าพเจ้าตอบพลางจ้องมองออกไปนอกหน้าต่าง

“นั่นแหละใช่ละ เธออยู่ในบ้านแคมเดนตรงข้ามกับห้องเก่าของเราอย่างไรละ”

“แต่เรามักกันทำไมที่นี่เล่า”

“ก็เพราะว่ามันทำให้เห็นภาพทางฟากโน้นได้ถนัดนะซี กรุณากระเถิบเข้าไปใกล้หน้าต่างอีกสักหน่อยเถอะ วัตสันเพื่อนรัก แต่ระวัง อย่าถึงกับให้ตัวโผล่ออกไปนะ แล้วมองดูที่ห้องเก่าของเราซิ เราคงจะได้เห็นกันละว่าการที่กันจากไปถึงสามปีนั้นนะ ทำให้สติกำลังของกันที่จะทำให้แก่แปลกใจหย่อนลงหรือไม่”

ข้าพเจ้ากระเถิบออกไปเบื้องหน้าและมองข้ามฟากไปยังหน้าต่างที่ข้าพเจ้าคุ้นดี พอสายตาของข้าพเจ้าทอดไปกระทบภาพ ข้าพเจ้าก็ถึงแก่ตะลึงพลางร้องออกมาด้วยความพิศวง บังตานั้นไม่ได้ชักขึ้นให้เปิดไว้ แต่ภายในห้องสว่างจ้า มีเงาคนคนหนึ่งนั่งเก้าอี้อยู่ภายในห้องฉายกระทบฉากมาที่หน้าต่างดำมืด ลักษณะท่าทีของศิระษะกิติ ความกว้างของไหล่กิติ โคมหน้าอันคมสันกิติ ไม่ผิดลักษณะสหายข้าพเจ้าเลย หน้านั้นผินมาครึ่งซีก ส่งเงาดำเหมือนเงาที่ปูยาตายายของเรา

ชอบใส่กรอบไว้เสมอ มันเป็นภาพของไฮล์มส์อย่างบริบูรณ์ที่สุด ข้าพเจ้าพิศวงใจถึงแก่อือมือไปคล่าดูให้แน่ใจว่าตัวของเขาเองยังยืนอยู่ข้างๆ ข้าพเจ้า เขากำลังตัวลั่นจากการหัวเราะอยู่เงียบๆ

“ว่าไง” เขาพูด

“อูแม่ม้า!” ข้าพเจ้าร้อง “อัศจรรย์แท้ๆ”

“กันเชื่อว่าอายุหรือประเพณีไม่ทำให้ความซ้าซองอันไม่มีที่สิ้นสุดของกันแปรปรวนไปได้หรอกนะ” เขาพูดด้วยน้ำเสียงที่ข้าพเจ้าจำได้ว่าสื่อถึงความปีติยินดีและภาคภูมิใจที่ศิลปินมีอยู่ต่อศิลปกรรมของเขาเองทีเดียว “มันเหมือนตัวกันจริงๆ ไซ้ใหม่ล่ะ”

“กันพร้อมที่จะสาบานทีเดียวว่ามันเป็นแกะ”

“การกระทำครั้งนี้ต้องยกเกียรติให้แก่เมอติเออร์ออสการ์ เมอนิเออร์ แห่งเกรโนเบิล ซึ่งใช้เวลาปั้นอยู่หลายวัน เป็นรูปหุ่นซี่ผึ้งครึ่งตัว ส่วนนอกนั้นกันจัดแจงเองระหว่างที่มายังถนนเบเกอร์เมื่อตอนบ่ายวันนี้”

“เพื่ออะไรกัน”

“เพราะว่า วัตสันเอ๊ย กันมีเหตุผลอันแรงที่สุดที่ต้องการจะให้คนบางคนคิดว่ากันอยู่ที่นั่น ในขณะที่ความจริงกันอยู่ที่อื่นนะซี”

“แกคิดว่าห้องนั้นถูกฝ้าดูหรือ”

“กันรู้ว่ามันถูกฝ้าดูทีละละ”

“ใครดู”

“ศัตรูเก่าของกันนั่นแหละดู วัตสัน เจ้าพวกก๊วนก้ำกัันที่หัวหนำไปนอนจมอยู่ในแหวน้ำตกไรเซนบักนั้นอย่างไรเล่า แกต้องจำว่าเจ้าพวกนี้แหละ เจ้าพวกนี้พวกเดียวเท่านั้นแหละที่รู้ว่ากันยังมีชีวิตอยู่ เจ้าพวกนี้เชื่อว่าไม่เร็วก็ช้ากันคงกลับคืนสู่ห้องของกันอีก ถึงแกคอยฝ้าดูอยู่ไม่สร้าง และเข้านี้เขาเห็นกันมาถึงแล้วด้วย”

“แกรู้ได้อย่างไร”

“เพราะกันจำยามของพวกนี้ได้เมื่อกันเยี่ยมหน้ามองออกไปนอกหน้าต่าง เจ้านี้ไม่มีพิษมีสงอะไรหรอก ชื่อว่าบาร์เกอร์ หากินทางบีบคอตบทรัพย์ และเป็นนักเล่นพิณยิวที่สามารถคนหนึ่ง กันไม่ทวนอะไรเจ้านี้เลย แต่ที่ทวนอายมนุษย์เจ้าเล่ห์ที่ลึกลับอยู่เบื้องหลังมันมาก คือเพื่อนคู่หูของมอริอาร์ตีทีละละ

และเป็นคนที่ทุ่มเทมาจกยอดผ้านั่นเอง ทั้งเป็นผู้ร้ายที่ฉลาดที่สุด และมีพิษสงที่สุดในลอนดอนด้วย เจ้านั้นแหละเป็นคนหนึ่งที่คอยตามกันอยู่คืนนี้ วัตสัน แล้วก็เจ้านั้นแหละหาฐูไม่ว่าตัวเองก็ถูกเราย่นรอยตามอยู่เหมือนกัน”

แผนการของเพื่อนข้าพเจ้าค่อยๆ เผยออกทีละเล็กละน้อย เป็นอันว่าฝ่ายที่ ชุ่มดูกำลังถูกชุ่มดู และผู้คุมซึ่งกำลังถูกตามคุมเชิงอยู่จากที่กำบังอันเหมาะสมนี้ เเงดำทางปากโน้นคือเหยื่อ ส่วนเราคือพราน เรายืนอยู่ด้วยกันอย่างเงียบๆ ท่ามกลางความมืด และฝ้าตูร่วงที่ผ่านไปผ่านมายุ้งเบื้องหน้าเรา โฮล์มส์นั่งเงียบ และไม่กระดุกกระดิก แต่ข้าพเจ้าคงบอกได้ว่าประสาทของเขากำลังตื่นตัวเต็มที และสายตาของเขากจ้งจับเขม้งอยู่ที่ชบวนผู้คนที่ไหลผ่านไป คืนนั้นเป็นคืน ที่ผู้คนพลุกพล่านจัด ลมพัดลงไปตามถนนอันยาวเหยียดเย็นเยือก คนเป็น อันมากกำลังเดินผ่านไปผ่านมา ส่วนมากห่อตัวอยู่ภายในเสื้อและผ้าพันคอ ครั้งหนึ่งหรือสองครั้งข้าพเจ้ารู้สึกเหมือนว่าได้เห็นร่างของคนคนเดียวกันเดิน เทียวกลับไปกลับมาอยู่ ทั้งได้สังเกตเห็นสองคนที่ทำท่าเหมือนกับหลบลมอยู่ใน ซอกประตูบ้านหลังหนึ่งไม่ไกลนักเป็นพิเศษ ข้าพเจ้าพยายามจะให้เพื่อนหันมา เอาใจใส่บ้าง แต่เขากลับร้องอุทานเบาๆ ด้วยความเบื่อหน่าย และจ้งมองดูใน ท้องถนนต่อไป เขาขยับเท้าเลนและเอานิ้วมือเคาะฝ่าอย่างรวดเร็วกว่าครั้งหนึ่ง ทั้งนี้เป็นเครื่องแสดงให้ข้าพเจ้าทราบว่าเขากำลังวุ่นวายใจ และว่าแผนการของเขา หาเป็นไปตามที่เขาคาดหวังทั้งหมดไม่ ในที่สุดเมื่อใกล้จะถึงเที่ยงคืน และท้องถนน ก็ค่อยเบาบางผู้คนลงไปทุกที เขาถึงแก่เดินพล่านอยู่ในห้องด้วยความกระวน- กระวายใจอย่างเหลือที่จะหักห้ามได้ทีเดียว พอข้าพเจ้าขยับจะเอ่ยปากพุดอะไร กับเขาบางประการ สายตาข้าพเจ้าก็พลันเลื้อยไปเห็นหน้าต่างที่สว่างไสว และ ได้ประจักษ์ลักษณะอันน่าพิศวงเกือบเท่าครั้งก่อน ข้าพเจ้าถึงแก่จับแขนโฮล์มส์ไว้ พลงชี้ให้เขาดูข้างบน

“เงากระดุกกระดิกได้นั้นแหละ!” ข้าพเจ้าร้องขึ้น

เป็นความจริง เงามิได้ผินหน้าครั้งซึกเหมือนอย่างเดิม คราวนี้กลับหันหลัง มาทางเราเลยทีเดียว

เวลาสามปีหากล่อมเกลาคความพลุ่งพล่านในอารมณ์อันกระด้างของเขา ให้ราบเรียบลงไม่ หรือนัยหนึ่งความไม่อดทนต่อสติปัญญาที่หย่อนกว่าตัวเขาเอง ก็ดูจกกัน

“แน่ละ มันเคลื่อนไหวได้” เขาพูด “มันเป็นไอ้ตัวตลกตุ่นๆ หรือวัตสัน ถึงดันมาตั้งหุ่่นไว้เห็นๆ แล้วคาดหมายว่าคนจำพวกที่ตาแหลมที่สุดในยุโรปจะถูกหลอกได้คล่องๆ เรามายูนิในห้องนี้ได้สองชั่วโมงแล้ว ยายฮัดสันจัดการเปลี่ยนท่าหุ่่นนั้นถึงแปดครั้ง หรือครั้งหนึ่งต่อทุกๆ ลิบห้านาที แก่ทำจากข้างหน้า เพราะฉะนั้นเงาของแกจึงไม่มีใครเห็น อ่า!” เขาสูดลมหายใจเข้าไปในลักษณะสั้นๆ ภายในแสงสว่างสลัวๆ ข้าพเจ้าเห็นศีรษะของเขาชะงักถ่อออกไปข้างหน้า ตัวแข็งที่ออด้วยความเอาใจใส่ในอะโรยอย่างหนึ่ง คนสองคนนั้นอาจจะยังคงยืนซุกซ่อนอยู่ในซอกประตูก็ได้ แต่ข้าพเจ้าไม่สามารถจะมองเห็นเสียแล้ว รอบข้างยังคงนิ่งเงียบและมืด เว้นแต่จากตรงหน้าเราเท่านั้นยังสว่างไสว มีเงาดำมืดอยู่ตรงกลาง อีกครั้งหนึ่งในท่ามกลางความเงียบสงัดนั้น ข้าพเจ้าได้ยินเสียงซัดปากแผ่วๆ บอกถึงความรู้สึกตื่นเต้นที่ถูกสะกดไว้อย่างสุดขีด ต่อมาอีกชั่วครู่ เขาก็ร้องข้าพเจ้าเข้าไปยังมุมที่มืดที่สุดของห้อง และข้าพเจ้ารู้สึกว่าเขาได้ยกมือไว้ที่ริมฝีปากข้าพเจ้าด้วยเป็นเชิงเตือนให้ระวัง ส่วนมือที่จับข้าพเจ้าก็สั่นเทา ไม่เคยเลยที่ข้าพเจ้าจะรู้สึกว่าเป็นเพื่อนข้าพเจ้าไหวจัดยิ่งกว่าครั้งนี้ แต่กระนั้นถนถนอันมืดตรงหน้าเราก็ยังคงวังเวงและปราศจากการเคลื่อนไหวอยู่นั่นเอง

แต่ในทันใดนั้น ข้าพเจ้าก็ได้สำนึกถึงสิ่งที้อื่นหรือประสาทอันแกร่งกล้ากว่าของเขาได้รู้สึกอยู่ก่อนแล้ว มีเสียงย่องค่อยๆ ดังมากระทบหูข้าพเจ้า เสียงนั้นมีได้มาจากทางถนนเบเกอร์ แต่มาจากข้างหลังบ้านทีเราซ่อนตัวอยู่นั่นเอง มีเสียงประตูเปิดแล้วก็ปิด ชั่วครู่หนึ่งต่อมาก็มีเสียงฝีเท้าย่องมาตามทาง เป็นเสียงฝีเท้าทีหมายจะให้เงียบกริบทีเดียว แต่เสียงคงดังก้องไปทั่วบ้านร้าง โยล์มส์ เบียดตัวจนหลังชิดฝา ส่วนข้าพเจ้าก็คงทำอย่างเดียวกัน มือกุมด้ามปืนพกกระชับแน่น ข้าพเจ้ามองฝ่าความมืดออกไปเห็นเงาคนตะคุ่มๆ เป็นเงาดำยิ่งกว่าความมืดของประตูทีเปิดนั้นอีก เขายืนอยู่ครู่หนึ่งแล้วจึงค่อยๆ ย่องเข้ามาในห้องด้วยลักษณะอย่างสามซุมและคูกคาม ร่างอันตะคุ่มๆ นั้นอยู่ห่างจากเรายาวในระยะสามหลา ข้าพเจ้าถึงแก่อัดใจว่าคงจะได้เผชิญกับการกระโจนเข้าตะครุบของเขาเสียแล้ว ต่อจากนั้นจึงได้สำเหนียกว่าเขาหาไม่รู้ว่เราอยู่ที่นั่น เขาผ่านเราไปในระยะกระชั้นชิด ค่อยๆ ย่องไปที่หน้าต่าง แล้วค่อยๆ ยกบานหน้าต่างขึ้นอย่างเงียบกริบราวสักครึ่งฟุต เมื่อเขาย่อตัวลงจนได้ระดับกับช่องทีเปิดออกนี้ แสงไฟในถนถนจับต้องไปหน้าของเขาซัดขึ้น เพราะไม่มีกระจกทีฝุ่นจับกันไว้ ชายนั้นดู

ป่วนไปด้วยความตื่นเต้น ดวงตาทั้งคู่เป็นประกายเหมือนดวงดาว และดวงหน้า
 เล่าก็แสดงอาการลิงโลดถึงขนาด เขาเป็นคนสูงอายุ จมูกโด่ง หน้าผากสูงและ
 ล้วนเหลี่ยม มีหนวดดกนุ่มยาม สวมหมวกโอเปร่าเชิดอยู่ทางท้ายทอย หน้าอก
 เชื้อตูดอฝิ่งเดรสขาวโพลนพื้นเสื้อคลุมที่เปิดดอกหยาบ ไบหน้าหุ้มเกรียม
 เต็มไปด้วยริ้วรอยอันลึกและหุ้มโหด มือถืออะโรอย่างหนึ่ง ปรากฏว่าเป็นไม้เท้า
 แต่เมื่อเขาวางมันลงบนพื้นนั้นมีเสียงดังเหมือนโลหะ ต่อจากนั้นเขาล้วงเอาวัตถุ
 อันเป็นปืนใหญ่อันหนึ่งออกมาจากกระเป๋าเสื้อคลุม แล้วจัดแจงทำธุระอะโรอย่างหนึ่ง
 ซึ่งทำให้เกิดเสียงกริกอย่างดัง คล้ายเสียงสปริงหรือลั่นกลับเข้าที่ ทั้งที่ยังคง
 คุณเข้าอยู่กับพื้น เขาก็มัดหัวขงโงกออกไปใช้กำลังและนำหนักตัวเหนียวรัดตะไ
 อย่างหนึ่ง ซึ่งทำให้เกิดเสียงดังพืดๆ และลั่นสุดลงด้วยเสียงกริกอีกครั้งหนึ่ง
 ดังยิ่งกว่าครั้งก่อน ครั้นแล้วเขาจึงยึดตัวขึ้น ทำให้ข้าพเจ้าแลเห็นสิ่งที่เขาถืออยู่
 ในมือได้ว่าเป็นปืนชนิดหนึ่ง มีด้ามประหลาดผิดธรรมดา เขาเปิดพานท้ายออก
 ยึดอะโรอย่างหนึ่งลงไป แล้วกระแทกให้กระชับ ต่อจากนั้นเขาลดตัวให้ต่ำลง
 เอาปลายลำกล้องพาดกับขอบหน้าต่าง ข้าพเจ้าได้เห็นหนวดอันนุ่มยามของเขา
 ปกอยู่บนลำกล้อง นัยน์ตาทอดไปตามแนวลำกล้องเป็นประกาย ข้าพเจ้าได้ยินเสียง
 ถอนใจเบาๆ ด้วยความพอใจ ในขณะที่เขาเอาสันปืนประทับกับป่าของเขา และ
 มองเห็นเป้าประหลาด คือเงาคนดำมีดบนฉากเหลืองๆ นั้นจะแจ้งอยู่ทางปลายสุด
 สายเล็งของเขาทีเดียว เขานิ่งเฉยอยู่ครู่หนึ่ง แล้วนิ้วของเขาก็กระดกกระชับที่ไก
 มีเสียงดังหวีดอย่างประหลาดกับเสียงกระจกแตกเปรี๊ยะปร่า ในทันใดนั้น
 โฮล์มส์โดดเข้าตะครุบหลังนักแม่นปืนเหมือนเสือตะครุบเหยื่อ ทำให้ชายนั้นล้ม
 คว่ำลง ชั่วประเดี๋ยวเดียวเขาก็ลุกขึ้นได้อีก และจับคอหอยของโฮล์มส์ไว้ด้วย
 กำลังแรง แต่ข้าพเจ้าเอาสันปืนตีศีรษะเขาเสียหมอบอยู่กับพื้น ข้าพเจ้าโถมเข้า
 จับตรึงไว้ ส่วนเพื่อนข้าพเจ้าปานกหวีด มีเสียงฝีเท้าวิ่งระดมกันมาตามทาง
 บาทวิถี แล้วมีตำรวจในเครื่องแบบสองคน กับนักสืบนอกเครื่องแบบคนหนึ่ง
 ถลันพรวดเข้ามาในห้อง

“นั่นคุณหรือ เลสเตอร์” โฮล์มส์ร้องถาม

“ผมเอง มิสเตอร์โฮล์มส์ ผมออกทำการเอง ดีแท้ๆ ที่ได้เห็นคุณกลับมา
 ในลอนดอนอีก”

“ผมคิดว่าคุณต้องการความช่วยเหลือทางเชลยศักดิ์บ้าง คดีฆาตกรรม

ที่สิบไม่ออกถึงสามรายในปีเดียว ออกจะไม่เข้าที่อยู่นะ เลสเตรด แต่คุณดำเนินการคดีลับโมลซีย์ได้ผิดปกติ -- คือ หมายความว่าคุณดำเนินการได้แบบเนียนดีพอใช้ทีเดียว”

ตอนนั้นเรารู้กันยืนกันหมดแล้ว นักโทษของเรากำลังหายใจฮึดฮัด ถูกตำรวจร่างกำยำขนานบ่าข้างละคน มีคนเตร่มาจับกลุ่มกันอยู่บนถนนข้างแล้ว สองสามคน โฮล์มส์ก้าวไปที่หน้าต่าง จัดแจงปิดเสียและเอาบังตาลง เลสเตรดจุดเทียนไขขึ้นสองดวง ส่วนตำรวจเปิดกระบังตะเกียงของตนขึ้น ข้าพเจ้าจึงสามารถมองเห็นนักโทษของเราได้ชัดเจนในที่สุด

หน้าของเขาซึ่งผินมาทางเรานั้นเป็นหน้าชายที่ผ่านการตรากตรำมามาก แต่มีลักษณะชั่วช้าอยู่ ด้วยหน้าผากของนักปราชญ์ทางตอนบนและคางของคนไฟในกามทางตอนล่าง ชายผู้นี้ น่าจะต้องผ่านชีวิตอันใช้ความปรีชาสามารถยิ่งไม่เพื่อดีก็เพื่อเสียมาแล้วเป็นอันแน่ แต่ใครก็ตามคงมองเห็นลักษณะต่างๆ ของเขาโดยไม่อ่านถึงสัญญาณอันตรายอันชัดแจ้งที่สุดของธรรมชาติไม่ได้เป็นอันขาด คือดวงตาสีฟ้าอันเหี้ยมโหด พร้อมด้วยเปลือกตาอันปรือเหมือนสุนัขอย่างหนึ่ง หรือจมูกอันโด่งบอกความดูร้าย ประกอบกับหน้าผากที่เป็นริ้วรอยลึกบอกความทุกข์ทรมานอย่างหนึ่ง เขาสีดฮัดไม่ยอมฟังเสียงใครทั้งนั้น เป็นแต่จับตาอยู่ที่หน้าของโฮล์มส์ด้วยลักษณะแสดงความเคียดแค้นและพิศวงระคนกัน “มึงอ้ายวายร้าย!” เขาได้แต่บ่นพึมพำอยู่เช่นนั้น “มึงนะมึง อ้ายมหาวายร้าย!”

“อา ท่านพันเอก” โฮล์มส์พูดพลางจัดคอปกเสื้อของเขาที่บิดเบี้ยวไป “ผลสุดท้ายความรักที่พลัดพรากก็ได้กลับมาพบกันจนได้” อย่างที่ละครพูดนั่นแหละนะ ฉันไม่คิดเลยว่าจะได้มีเกียรติมาพบพระเดชพระคุณท่านอีก นับตั้งแต่ครั้งที่พระเดชพระคุณท่านกรุณาแสดงความเอาใจใส่ในขณะที่ยังนอนอยู่บนขานหินเหนือน้ำตกไรเซนบักนั้นนะ”

พันเอกยังคงจ้องมองเพื่อนข้าพเจ้าเขม็งเหมือนคนตกอยู่ในอาการถูกสะกดจิต “มึงนะมึง อ้ายวายร้ายเจ้าเล่ห์!” เขาพร่ำได้แต่เท่านั้น

“อ้อ ฉันยังไม่ได้แนะนำพระเดชพระคุณเลย” โฮล์มส์พูด “ท่านสุภาพบุรุษท่านผู้นี้คือพันเอก ซีบาสเตียน มอริอัน แห่งกองทัพบกอินเดียของสมเด็จพระราชินีนาถ^๑

^๑ ควีนิวิกตอเรีย

ในอดีต นักยิงสัตว์ใหญ่มือดีที่สุดที่ราชอาณาจักรมาบูรพาของเราเคยผลิตมาฉันเชื่อว่าฉันถูกระพันเอก ในการที่พูดว่าถูกละเมิดของพระเจ้าคุณท่านยังไม่มียังใครคู่เคียงเลย”

ตาเต๋าหัวงูไม่พูดว่าอะไร แต่ยังคงจ้องมองสหายข้าพเจ้าอยู่ดังเดิม จากแวตออันดูร้ายประกอประกอกับหนวดที่ขู่ฟุ้ง ดูๆไปก็เหมือนตัวเสือร้ายเองน่าประหลาด

“ฉันประหลาดใจนักกว่าคุณโลบายง่าย ๆ ของฉันก็สามารถหลอกพรานเผ่าอย่างนี้ได้” โฮล์มส์กล่าว “มันเป็นวิธีที่พระเจ้าคุณก็ถนัดอยู่เป็นอันมากแน่ๆ ท่านไม่เคยเอาสัตว์อ่อนผู้ไว้ใต้ต้นไม้เป็นเหยื่อล่อเสือ แล้วตัวเองเอาเป็นขึ้นไปชุ่มคอยอยู่ข้างบนบ้างหรือ บ้านร้างนี้แหละคือต้นไม้ของฉัน ส่วนพระเจ้าคุณท่านคือเสือ ท่านอาจมีปืนกระบอกอื่นสำรองไว้เผื่อมีเสือหลายตัว หรือเผื่อพระเจ้าคุณเลี้ยงปลา ซึ่งไม่น่าจะเป็นนั้นก็ได้อันเหล่านี้แหละ” เขาชี้ไปรอบๆ “เป็นปืนกระบอกอื่นๆของฉัน การเทียบเคียงตรงกันดึกทีเดียวละเห็นไหม”

พันเอก มอรินกระโจนพรวดออกมาพร้อมทั้งส่งเสียงคำรามด้วยความโกรธแค้น แต่ตำรวจช่วยกันลากตัวถอยกลับไปเสีย ความดูร้ายในใบหน้าของเขาเป็นภาพที่น่าสะพรึงกลัวอยู่

“ฉันสารภาพว่าท่านทำให้ฉันแปลกใจบ้างเล็กน้อย” โฮล์มส์กล่าวต่อ “ฉันไม่ได้คาดหมายล่วงหน้าเลยว่าท่านจะจับปลัดจับผลุมมาใช้บ้านร้างหลังนี้กับหน้าต่างด้านหน้าที่สะดวกนี้เสียเอง ฉะนั้นก็ว่าท่านจะทำการจากถนนเสียอีก ซึ่งเลสเตอร์ดีเพื่อนฉันกับคนชอบสนุกของเขากำลังคอยที่ท่านอยู่นั้นแหละ นอกจากข้อยกเว้นนี้แล้ว ทุกสิ่งทุกอย่างก็เป็นไปตามที่ฉันคาดหมายไว้ทุกประการ”

พันเอก มอรินหันไปทางนักสืบของทางการ

“ท่านอาจมีเหตุอันชอบธรรมในการที่จับผมหรือไม่ก็ก็ตาม” เขาพูด “แต่อย่างน้อยที่สุดก็ไม่เห็นเหตุผลอะไรที่ผมควรจะถูกเป็นขี้ปากของเจ้าคนนี่ ถ้าผมตกอยู่ในมือของกฎหมายแล้ว ก็ขอให้จัดการทุกสิ่งทุกอย่างไปตามกฎหมายเถอะ”

“ก็เอาซี นั่นชอบด้วยเหตุผลพอทีเดียว” เลสเตอร์ดีพูด “มิสเตอร์โฮล์มส์คุณไม่มีอะไรจะพูดอีกหรือก่อนเราไป”

โฮล์มส์หยิบปืนลมอันร้ายกาจขึ้นไว้แล้วจากพื้น และกำลังตรวจจกไกของมันอยู่

“เป็นอาวุธพิเศษสำคัญอยู่” เขาพูด “ไม่มีเสียงและมีกำลังแรงจัด ผมรู้จัก ฟอน เซอร์เตอร์ ช่างเครื่องเยอรมันตาบอด ผู้สร้างปืนชนิดนี้ขึ้นตามสั่งของ ศาสตราจารย์มอริอาร์ตีผู้ล่วงลับนั้นอยู่ ผมรู้ว่ามันเป็นชนิดนี้มาหลายปีแล้ว ถึงแม้ผมจะไม่เคยมีโอกาสได้จับถือมาก่อนเลยก็ดี ผมขอแนะนำให้คุณเอาใจใส่ เก็บงำไว้ให้ดีเป็นพิเศษ เลสเตอร์ รวมทั้งกระสุนที่บรรจุปืนนี้ด้วย”

“ขอให้คุณวางใจเสียเถอะว่าเราจะเก็บรักษาไว้เป็นอย่างดี มิสเตอร์โฮล์มส์” เลสเตอร์พูดในขณะที่พวกเราทั้งหมดเดินไปยังประตู “คุณมีอะไรจะพูดอีกไหม”

“เพียงแต่จะถามสักหน่อยว่าคุณมุ่งจะเลือกช้อกล่าวหาว่าอะไร”

“ช้อกล่าวหาว่าอะไรนะหรือครับ อ้าว ก็พยายามจะทำการฆาตกรรม มิสเตอร์เซอร์ล็อก โฮล์มส์ นะสิคุณ”

“อย่าเลย เลสเตอร์ ผมไม่ประสงค์จะปรากฏตัวพัวพันอยู่ในเรื่องนี้หรือขอให้เกิดรติในการจับกุมอันมีชื่อเสียงที่คุณได้กระทำเป็นผลสำเร็จตกอยู่กับคุณเถอะ คุณคนเดียวก่อนนั้น ถูกละ เลสเตอร์ ผมขอแสดงความยินดีด้วย! ด้วยความกล้าหาญผสมกับไหวพริบล่เหล่าที่เหลี่ยมตามปกติของคุณเอง คุณได้ตัวเขาแล้วละ”

“ได้ตัว! ได้ใคร มิสเตอร์โฮล์มส์”

“คนที่กองตำรวจทั้งกองกำลังสืบหาไม่สำเร็จ--คือพันเอก ซึบาสเตียน มอรั้น ผู้ยิงท่านผู้ทรงเกียรติโรนาลด์ อแดร์ ด้วยลูกปืนเจาะขยายจากปืนลมเข้าทาง หน้าต่างที่เปิดบนชั้นสองด้านหน้าของบ้านเลขที่ ๔๒๗ ถนนปาร์กเลน เมื่อวันที ๓๐ เดือนก่อน นั้นแหละเป็นช้อหา เลสเตอร์ เออละวัตสัน ถ้าแกพอทน กระแสลมจากหน้าต่างที่แตกได้ละก็ ก็นึกว่าการสืบชิการ์ในห้องทำงานของกันสักครึ่งชั่วโมงอาจให้ความสำคัญที่ได้รับประโยชน์แก่แกบ้างหรือกระมัง”

ห้องเก่าของเรายังคงอยู่ในลักษณะเดิมไม่เปลี่ยนแปลง ทั้งนี้ด้วยการจัดการของไมเคอร์พอร์ท โฮล์มส์และการดูแลโดยตรงของมิสซิสฮัดสัน จริงอยู่ เมื่อข้าพเจ้าเดินเข้าไปนั้นก็เห็นความไม่มีระเบียบบนำราคาญอยู่บ้าง แต่ที่ทางเก่าๆ ก็คงอยู่ตามเดิมทั้งหมด มีช้อเก็บเครื่องเคมีและโต๊ะที่ต่างเพราะรอยกรดเป็นต้น บนที่นั่งนั้นก็มีสมุดบันทึกและสมุดอ้างอิงที่พวกเราชาวกรุงเป็นอันมากรังแต่จะเก็บ เผาตั้งเรียงอยู่เป็นแถว รูปขีดๆเขียนๆ หีบไวโอลิน และกระบอกกล้องยาสูบ แม้แต่รองเท้าแตะเปอร์เซียที่เคยบรรจุยาสูบก็ล้วนแต่กระหนดตาข้าพเจ้าทั้งสิ้นเมื่อมองไปรอบข้าง

ในห้องนั้นมีคนอยู่สองคน คือมิสซิสซัดสัน ซึ่งยิ้มแบนให้เราทั้งสองคน เมื่อเราเดินเข้าไป อีกสิ่งหนึ่งคือรูปหุ่นแปลกประหลาดที่ได้มีส่วนสำคัญอยู่ในการผจญภัยค่าวันนั้นด้วย เป็นรูปหุ่นขี้ผึ้งของเพื่อนข้าพเจ้า จำลองได้เหมือนจริงอย่างน่าชม ตั้งอยู่บนโต๊ะแท่นเล็กๆ แต่งด้วยเสื้อคลุมตัวเก่าของโฮล์มส์ จึงทำให้ดูเป็นจริงเป็นจังอย่างที่สุดเมื่อมองจากถนน

“ฉันหวังว่าป่าคงใช้ความระมัดระวังทุกอย่างนะ มิสซิสซัดสัน” โฮล์มส์พูด

“ดิฉันคลานคุกเข่าเข้าไปหาอย่างที่คุณบอกแหละเจ้าคะ”

“วิเศษ ป่าทำได้ดีมาก ป่าสังเกตหรือแปลว่าลูกปืนไปทางไหน”

“เจ้าคะ ดิฉันเกรงว่ามันคงทำให้หุ่นสวย ๆ ของคุณเสียหายหมดแหละเจ้าคะ เพราะมันแล่นทะลุหัวไปแบนอยู่กับฝาเขียวคะ ดิฉันเก็บได้ที่พรม นืออย่างไรละเจ้าคะ!”

โฮล์มส์รับลูกปืนมาชูให้ข้าพเจ้าดู “ลูกปืนพกอย่างอ่อน แกคงเห็นละซี วัตสัน มีสมมองชั้นเลิศอยู่ในนั้นทีเดียว - เพราะใครจะคาดบ้างว่าลูกปืนอย่างนี้จะยิงออกจากปืนลม ดีแล้ว มิสซิสซัดสัน ฉันขอบใจป่ามากที่ได้ช่วยเหลือฉันที่นี้ขอให้กันได้เห็นแก๊งที่เก่าอีกครั้งหนึ่งเถอะ วัตสัน เพราะมีประเด็นอยู่หลายข้อที่กันใครจะถกกับแกสักหน่อย”

เขาจัดแจงถอดเสื้อพริอกขะมุขะมอมออกแล้วตอนนี้ จึงกลับเป็นโฮล์มส์คนเก่าอีก สวมเสื้อคลุมสีมอที่เขาปลดเอาไปจากหุ่นของเขา

“ประสาทของนายพรานเผ่ายังไม่เสียความแม่นยำ ทั้งนัยน์ตาก็ยังแจ่ม” เขาพูดพร้อมกับหัวเราะในขณะที่ตรวจดูหน้าผากที่แตกสลายของรูปหุ่น

“กระสุนเข้าตรงกลางท้ายทอยผ่านสมองทะลุทีเดียว เขาเป็นเมื่อปืนที่ดีที่สุดในอินเดีย และกันคาดว่าจะเป็นคนมือดีกว่านี้ในลอนดอนเห็นจะได้ไม่กี่คนนักหรอก แกเคยได้ยินชื่อใหม่”

“เปล่า กันไม่เคยได้ยิน”

“อ้าว แล้วกัน นี่แหละชื่อเสียงเทียวละ! แต่อ้อ ถ้ากันจำไม่ผิด แกก็เคยไม่ได้ยินชื่อศาสตราจารย์เจมส์ มอริอาร์ตี ผู้มีสมมองเป็นเยี่ยมคนหนึ่ง ของศตวรรษมาแล้วเหมือนกัน ช่วยส่งสมุดประวัติบนหิ้งนั้นให้ทีเถอะ”

เขาพลิกสมุดอย่างเกียจคร้าน หลังพิงผนังเก้าอี้และพ่นควันซิการ์กลุ่มใหญ่

“ทะเบียนในหมวดอักษรเอ็มของกันนำดูทีเดียว” เขาพูด “ตัวมอริอาร์ตีเอง

ก็พอที่จะทำให้เป็นเรื่องน่าอ่านอยู่แล้ว นี่มอร์แกนนักวางยาพิษตัวง และนี่ เมอร์ริควิผู้มีประวัติที่ชั่วช้าน่าชิงชัง แล้วก็เจ้าแมททิวส์ที่เล่นงานกันเสียจน เขี้ยวข้างซ้ายหักในห้องคอยที่สถานีซาริงครอส ส่วนนี้ คือเพื่อนเรากินนี้เสียวละ”
เขายื่นสมุดส่งให้ ข้าพเจ้ารับไปอ่านดังนี้

“มอรั้น, ซีบาสเตียน, พันเอก ไม่มีเอาชีพ เดิมประจำกองทหารช่าง
เบงคาลอร์ที่ ๑ เกิดที่ลอนดอน ๑๘๔๐ บุตรเซอร์อ็อกส์ตัส มอรั้น ซีบี. ผู้เคย
เป็นอัครราชทูตอังกฤษประจำเปอร์เซียครั้งหนึ่ง ก็ศึกษาที่อิตินและออกซฟอร์ด
ปฏิบัติการในสมรภูมิโซวากิ อัฟกัน จรลี้ลับ (ส่งไป) เซอร์บุร์และกาบูลผู้แต่ง
เรื่องเฮฟวี เกม ออฟ เดอะ เวสเทิร์น อิมาလာยส์, ๑๘๘๑ ทรี มันทัส
อิน เดอะ จังเกิล, ๑๘๘๔ ตำบลที่อยู่: ถนนคอนดิวต์ สโมสร : แองโกล-
อินเดียน แห่งเกอร์วิลล์ สโมสรไฟแบกะเตลล์”

ที่ขอกระดาษมีลายมือของโฮล์มส์เขียนไว้อย่างชัดเจนว่า “คนที่น่ากลัว
ที่สุดเป็นอันดับสองในลอนดอน”

“นี่นับว่าประหลาดอยู่” ข้าพเจ้าพูดเมื่อส่งสมุดกลับคืน “ชีวิตของคนคนนี้ก็
ก็แสดงว่าเป็นทหารที่มีเกียรติคนหนึ่งนี่นา”

“จริง” โฮล์มส์ตอบ “เขาทำดีในแง่หนึ่ง เป็นคนประสาทแข็งปานเหล็กเสมอ
ในอินเดียเขายังเล่ากันถึงตอนที่นายคนนั้นคลานตามเสือกินคนที่ได้รับบาดเจ็บไป
ตามทางน้ำแล้งอยู่เลย มีต้นไม้บางต้นนะ วัตสัน ที่พอขึ้นสูงถึงระยะหนึ่งแล้วก็
งอกลงไปในทางแปลกประหลาดผิดธรรมดาทันที แกก็จะเห็นอย่างนี้อยู่บ่อยๆ
เหมือนกันในคน กันมีทฤษฎีอยู่ข้อหนึ่งว่า บุคคลย่อมลำแดงกำพืดของบรรพบุรุษ
ทั้งหมดในชั้นจำเริญวัฒนา ส่วนการปรวนแปรที่เกิดขึ้นโดยฉับพลันทันทีนั้น
แสดงถึงอิทธิพลอันแรงที่พุ่งเข้ามาในสายเลือดบุคคล เท่าที่เป็นมา บุคคลนั้นๆ
ก็กลายเป็นบทรูปประวัติสกุลของตัวเองนั่นแหละ”

“ดูก็ออกจะพิลึกอยู่ทีเดียว”

“อ้อ กันไม่ยืนยันหรอก แต่สาเหตุจะเป็นประการใดก็ดี พันเอก มอรั้นก็
เริ่มเขวออกนอกกลุ่มนอกทาง ทั้งที่ไม่มีเรื่องฉาวอย่างเปิดเผย เขาก็ยังอยู่เย็นใน
อินเดียไม่ได้ จึงลาออกกลับมายังลอนดอน และเริ่มมีชื่อเสียงในทางไม่ดีอีก

ในตอนนี้แหละศาสตราจารย์มอริอาร์ตีได้เอาตัวหมอบไปลิ่งสู่เป็นเสนาธิการอยู่พักหนึ่ง มอริอาร์ตีปรนปรือเงินทองให้นายคนนี้อย่างเอ้อร้อ และชั่วแต่ใช้เขาในงานชั้นสูงเป็นอย่างมากเพียงครั้งหนึ่งหรือสองครั้งเท่านั้น อันเป็นงานที่ไม่มีผู้ร้ายธรรมดาคนใดจะทำได้เลย แกคงจะระลึกได้ถึงกาตายของมิสซิสสจัวร์ตแห่งลวดอร์ในปี ค.ศ. ๑๘๘๗ จำไม่ได้หรือ ก็นั่นเชื่อแน่ว่ามอริอาร์ตีเป็นตัวการสำคัญอยู่ในเรื่องนี้ แต่จะพิสูจน์อะไรก็ไม่ได้ ตาพินเอกซ่อนเร้นตัวอย่างฉลาดมาก กระทั่งเมื่อตอนห้องมอริอาร์ตีแตกฮือ เขาก็ยังเอาผิดเขาไม่ได้ แกจำวันนั้นได้ไม่ใช่หรือ วันที่กันไปหาแกที่ห้องนั้นนะ แกจำได้ใหม่ว่ากันได้รับานหน้าต่างขึ้นปิดเพราะกลัวปืนลมนั้นอย่างไร ไม่ต้องสงสัย แกคิดว่ากันคงหวาดลี้หนีดี แต่กันรู้ว่ากันกำลังทำอะไร เพราะกันรู้ว่าปืนชนิดนี้มีอยู่ และกันรู้ด้วยว่าคนเป็นมือดีที่สุดในเรื่องในโลกจะเป็นคนถือปืนนั้นด้วย เมื่อเราอยู่ในสวีตเซอร์แลนด์ เขาได้ตามเราไปกับมอริอาร์ตี และก็เขานั่นเองที่ประสิทธิ์ประสาทเวลาห้านาทีอันร้ายกาจแก่กันบนซานหน้าผาไรเซนบักนั้นแหละ ไม่ต้องสงสัยเลย

“แกอาจคิดเอาได้ว่า ในระหว่างที่กันหลบตัวอยู่ในฝรั่งเศส กันได้ใฝ่ใจอ่านหนังสือพิมพ์คอยเฝ้าหาโอกาสที่จะรวบตัวเขาอยู่เสมอ ตราบใดที่เขายังลอยนวลอยู่ในลอนดอน ตราบนั้นชีวิตของกันก็ไม่แน่นอนเลยจริงๆ เงามแห่งภัยอันตรายคงจะลอยอยู่เหนือทั้งกลางวันและกลางคืน ซึ่งไม่เร็วก็ช้า โอกาสของเขาก็คงจะต้องมาถึงเข้าสักวัน กันจะทำยังไงได้ กันจะยิงเขาซึ่งหน้าย่อมไม่ได้เอง มิฉะนั้นตัวกันเองนั้นแหละจะเข้าปั้ง การร้องอุทธรณ์ต่อศาลนั้นไม่มีประโยชน์ ศาลย่อมจะไม่ยอมฟังเรื่องที่ปรากฏแก่เขาว่าเป็นการสงสัยอย่างไรหลักฐาน เมื่อเป็นเช่นนี้กันก็ทำอะไรไม่ได้ กันจึงได้แต่คอยอ่านข่าวอาชญากรรม ด้วยรู้ว่าไม่เร็วก็ช้า กันคงเล่นงานเขาได้เป็นแน่ ครั้นแล้วกันได้ข่าวมรณกรรมของโรนาลด์ อแดร์ทิกซ์ของกันมาถึงแล้วในที่สุด! เมื่อรู้อะไรๆ อยู่อย่างนี้ มันไม่แ่นหรือหรือว่าพินเอก มอริอาร์ตีเป็นตัวการ เขาเล่นไฟกับชายหนุ่ม เขาตามชายหนุ่มจากสโมสรไปถึงบ้าน แล้วยิงเสียทางหน้าต่างที่เปิด ไม่มีที่สงสัยอันใดเลย เพียงลูกปืนอย่างเดียวก็น่าพอจะเอาบ่วงคล้องคอเขาได้แล้ว กันจึงมาทันที กันถูกยามที่คอยเฝ้าแลเห็น ซึ่งกันรู้ว่ามันคงบอกให้ตาพินเอกรู้ อยางไรเสียเขาก็ต้องหมายว่า การกลับมาโดยฉับพลันของกันครั้งนี้เกี่ยวกับอาชญากรรมของเขา และจะต้องออกสั่งขวัญแขวนเทียวละ กันเชื่อแน่ว่าเขาคงพยายามที่จะกำจัดกันให้พ้นทางเสีย

ทันที และคงจะเอาอาวุธมฤตยูของเขานั้นแหละออกใช้ กันจึงทิ้งเป้าอันวิเศษ ลงไว้ที่หน้าต่าง เมื่อได้แจ้งให้ตำรวจรู้ว่ากันอาจจำเป็นต้องพึ่งแรงเขา อย่างไรก็ตาม วัตสัน ที่แก่ได้เห็นคนหลบอยู่ในซอกประตูนั้นแหละ เขาละ แล้วกันก็ยึด เอาที่ที่กันรู้สึกว่าเป็นชัยภูมิอันเหมาะสมจึงคอยเฝ้าสังเกต โดยไม่ได้นึกฝันเลยว่า เขาจะมาเลือกเอาที่แห่งเดียวกันนี้เป็นที่ทำงานของเขา ที่นี้ ยังมีอะไรที่จะให้กัน อธิบายเหลืออยู่อีกบ้างไหม วัตสันที่รัก”

“มี” ข้าพเจ้าพูด “แกยังไม่ได้ไขความให้แจ่มแจ้งเลยว่าอะไรเป็นมูลเหตุ จูงใจให้ตาพันเอก มอริ้นทำการฆาตกรรมโรนาลด์ อแตรี้ ผู้ทรงเกียรติ”

“อ้อ! วัตสันที่รัก นั้นเราก้าวเข้าสู่ขอบเขตของการสันนิษฐาน ซึ่งแม้จิตใจ ที่มิระเบียบที่สุดก็อาจผิดได้เสียแล้ว แต่ละคนก็อาจก่อรูปความเห็นของตนเองได้ โดยอาศัยหลักฐานที่ปรากฏในปัจจุบันเป็นเกณฑ์ และความเห็นของแกก็อาจจะ ถูกเท่าๆกับของกันได้เหมือนกัน”

“ถ้าเช่นนั้นแกก็มีความเห็นแล้วนะสิ”

“กันคิดว่าการอธิบายข้อเท็จจริงนั้นไม่ยาก ตามหลักฐานปรากฏว่าตา พันเอก มอริ้นกับหนุ่มมอแตรี้เอียวกันเล่นไฟได้เงินเป็นจำนวนมาก ที่นี้มีมอริ้นคง จะโกงอย่างไม่ต้องสงสัย -- นั่นกันได้มีความรู้สึกมานานแล้ว กันเชื่อว่าในวันที่เกิด การฆาตกรรมนั้น อแตรี้คงจะล่วงรู้ว่ามีมอริ้นเล่นโกง จึงเห็นจะเกิดการต่อว่า ต่อขานกันเป็นส่วนตัว อแตรี้คงจะพูดเปิดโปง เว้นเสียแต่ตามอริ้นจะลาออก จากการเป็นสมาชิกของสโมสรโดยสมัครใจ และสัญญาว่าจะไม่เล่นไฟอีกเท่านั้น ความจริงเห็นจะไม่เป็นไปได้หรอกที่หนุ่มอ่อนอย่างอแตรี้จะก่อให้เกิดเรื่องอื้อฉาว อันเป็นอับมงคลขึ้นทันทีโดยเปิดโปงคนมีหน้ามีตาที่แก่กว่าตนอย่างมากมายเช่นนั้น ชะรอยเขาคงจะทำการที่กันระบุมานี้แล้วก็ไม่ได้ การออกจากสโมสรของตามอริ้น ย่อมหมายถึงความฉิบหายล่มจม เพราะเขามีชีวิตอยู่ได้ก็ด้วยการเล่นไฟโกง แท้ๆ เพราะฉะนั้นแหละ เขาจึงสังหารอแตรี้เสีย ซึ่งในขณะนั้นกำลังตั้งหน้า ตั้งตาคิดเงินว่าตัวเองควรจะเอาเงินไปคืนเสียเท่าใด เพราะเขาไม่ต้องการที่จะได้ กำไรด้วยการเล่นโกงๆ ของคู่นั้นเอง เขาปิดประตูใส่กุญแจเสีย เพื่อว่าสภาพ สตรีจะเกิดมาพบเขาเข้าโดยไม่ทันรู้ตัวก็จะเกิดไล่เบียดกันจนความแตกว่าเขากำลัง ทำอะไรอยู่กับชื่อและเงินเหรียญเหล่านั้นก็ได้ พอฟังได้ไหม”

“กันไม่สงสัยเลย แก่ตีถูกความจริงแล้ว”

“มันจะถูกหรือไม่ถูกก็คงรู้กันที่ศาล ในระหว่างนี้การณ์จะเป็นอย่างไรก็ตาม
ตาพันเอกมอร์แกนก็มารังควานเราต่อไปอีกไม่ได้แล้ว ปืนลมอันมีชื่อของฟอน
เฮอร์เตอร์ ก็จะกลายเป็นของประดับพิพิธภัณฑ์สกอตแลนด์ยาร์ดไป ส่วนมิสเตอร์
เชอร์ล็อก โฮลมส์ ก็คงเป็นอิสระเสรีในอันที่จะอุทิศชีวิตของเขาให้แก่การตรวจตรา
ปัญหาเล็กๆ น้อยๆ ที่น่าสนใจ ซึ่งภาวะอันลึบสนของลอนดอนทำให้เกิดขึ้น
เยอะแยะนั่นอีกครั้งหนึ่ง”

ช่างก่อสร้างเจ้าเล่ห์

“ถ้าจะพูดกันตามความเห็นของเอตทัคคะทางคดีอาญาละก็”
มิสเตอร์เซอร์ลีโอ โสล์มส์ กล่าว “ลอนดอนกลายเป็นเมืองที่ไม่
น่าสนใจอย่างเอกอุไปเสียแล้ว นับตั้งแต่ศาสตราจารย์มอริอาร์ดี
ผู้นำสมเพชลวงลับไป”

“กันแทบจะมองไม่เห็นเลยว่า คนดี ๆ ส่วนมากเขาจะเห็นด้วย
กับแก่นข้อนี้” ข้าพเจ้าตอบ

“จริง จริง กันต้องไม่เห็นแก่ตัว” เขาพูดยิ้มๆ พลางเลื่อน
เก้าอี้ออกจากโต๊ะอาหารมื่อเช้า “ชุมชนย่อมเป็นฝ่ายได้แน่ละ
ทั้งไม่มีใครเลยจะเป็นฝ่ายเสีย เว้นแต่ผู้เชี่ยวชาญที่ไม่มึ่งานทำ
อย่างน่าสงสาร เพราะอาชีพของตนหลุดลอยไปนั่นเอง เมื่อเจ้า
คนนั้นยังกระโดดโลดเต้นอยู่ในสนาม เราอาจเอาเรื่องจากหนังสือ-
พิมพ์ฉบับเข้าได้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด แม้จะเป็นเรื่องลัทธิเพทระที่สุด
มีร่องรอยที่เลื่อนรางที่สุดเสียเนืองๆ ก็จริงอยู่หรอก วัตสัน แต่
กระนั้นมันก็พอจะบอกให้กันรู้ว่า สมองอันปราดเปรื่องร้ายกาจ
ยังทำงานอยู่ เหมือนอย่างการสิ้นอย่างแผ่วเบาที่สุดของใยชั้นนอก
บอกให้เราเห็นว่าแมงมุมตัวร้ายยังไหวตัวอยู่ที่ใจกลางนั้นแหละ
จะเป็นเรื่องลึกลับเล็กน้อยรี การทำร้ายสุ่มๆ รี การก่อเหตุ
วิวาทโดยไม่มีจุดหมายรี คนที่เขารู้เบาะแสะยอมสามารถสืบสวน
ไปถึงแหล่งใหญ่ที่เกี่ยวข้องครอบคลุมเหตุเหล่านั้นได้ทั้งสิ้น
สำหรับนักศึกษาโลกอาชญากรรมชั้นสูงตามหลักวิทยาศาสตร์
ไม่มีเมืองหลวงที่ไหนในยุโรปจะอำนวยความสะดวกได้เปรียบเหมือนอย่าง
ที่ลอนดอนมีอยู่ในครั้งกระนั้นได้เลย แต่บัดนี้สิ...” เขายักไหล่
เป็นเชิงเอือมระอาแกมขบขันต่อสถานะของสิ่งที่ตัวเองได้ใช้
ความอุตสาหะในอันที่จะประกอบกรณียกิจมาแล้วเป็นนักหนา

ในเวลาที่ข้าพเจ้าพูดถึงนี้ โสล์มส์ได้กลับมาแล้วเป็นเวลา
หลายเดือน ส่วนข้าพเจ้า โดยการขอร้องของเขา ก็ได้ขายสถานที่

ปฏิบัติการอาชีพลับมา่วมสำนักเก่า ณ ถนนเบเกอร์ด้วยแล้ว มีหมอมดมคนหนึ่งชื่อว่าเวอร์เนอร์ ซึ่งสถานที่ปฏิบัติการอาชีพลึกลับๆ ของข้าพเจ้าในแก๊งค์นั้นไว้ โดยให้ราคาสูงสุดที่ข้าพเจ้ากล้าโก่งไว้ด้วย ซึ่งทำให้ข้าพเจ้าเกิดความแปลกใจบ้าง ทั้งนี้เป็นเหตุการณ์อันหนึ่งที่คลี่คลายออกเองในหลายปีต่อมา ในเมื่อข้าพเจ้าทราบเวอร์เนอร์เป็นญาติห่างๆ ของโฮล์มส์ และเพื่อนข้าพเจ้านั้นเองเป็นคนออกเงินให้ชื่อ

หลายเดือนแห่งการลับมา่วมสำนักงานของเราปราศจากเหตุการณ์ดังที่เขาเอ่ยมาแล้วนี้ เพราะเมื่อพลิกบันทึกของข้าพเจ้าดู ข้าพเจ้าได้พบว่าในขณะนี้ปรากฏว่ามีกรณีเอกสารของประธานาธิบดีมูริลโลนออกตำแหน่งรวมอยู่ด้วย กับทั้งกรณีเรือกำปั่นวิลันดาชื่อ *ไพร์สแลนด์* ซึ่งเกือบทำให้เราทั้งสองหูดหวัดจะเอาชีวิตไม่รอดก็ตกอยู่ในระยะนี้ แต่อย่างไรก็ดี นิสัยอันเยือกเย็นและภาคภูมิของเขาก็หาชอบไปในทางที่อยากให้สาธารณชนโจษขานเรื่องลือถึงเขาไม่ เพราะฉะนั้นเขาจึงคาดคั้นเอาสัญญากับข้าพเจ้าอย่างเคร่งครัดที่สุด มิให้ข้าพเจ้าเอ่ยถึงตัวเขา วิธีการของเขา หรือผลสำเร็จของเขาอีกต่อไป อันเป็นข้อห้ามที่เพิ่งจะเพิกถอนดังข้าพเจ้าได้อธิบายมาแล้วนั่นเอง

มิสเตอร์เชอร์ล็อก โฮล์มส์ กำลังเอนหลังพิงเก้าอี้ ภายหลังที่กล่าวคำโต้แย้งอย่างวิถิตถารนั้นแล้ว และกำลังคลี่หนังสือพิมพ์ฉบับเช้าออกอ่านตามสบาย พลันความเอาใจใส่ของเราที่ผินไปจับเสียงกระดิ่งดังระรัว ตามด้วยเสียงปึงๆ เหมือนมีใครคนหนึ่งเอากำหมัดของตนทุบประตูนอกอย่างแรงเร็ว เมื่อประตูเปิดออก มีเสียงถลันพรวดเข้าห้องโถง แล้วเสียงฝีเท้าชวยถึขึ้นบันไดอย่างรวดเร็ว อีกสักประเดี้ยวหนึ่งต่อมาชายหนุ่มคนหนึ่งหน้าตาเล็กเล็ก ซีดเขียว ผมเผ้ายุ่งเหยิงก็พรวดเข้ามาหอบฮักๆ อยู่ในห้อง เขามองดูเราที่ละคน และโดยการเพ่งมองอย่างสงสัยของเรา เขาจึงสำนึกได้ว่าการเข้ามาโดยไม่มีปี่ฆสขลุ่ยเช่นนี้เป็นเรื่องที่ต้องขอโทษขอโพยอยู่บ้าง

“ขอโทษนะครับ มิสเตอร์โฮล์มส์” เขาร้องขึ้น “ท่านอย่าถือผมนะครับ ผมเกือบจะเป็นบ้าอยู่แล้ว มิสเตอร์โฮล์มส์ครับ ผมคือจอห์น เฮกเตอร์ แมกฟาร์เลน ผู้กำลังเดือดร้อนครับ”

เขากล่าวประกาศราวกับว่าชื่อของเขาเท่านั้นเป็นเครื่องอธิบายถึงการมาและกิริยามารยาทของเขาพร้อมกันทั้งสองอย่าง แต่ข้าพเจ้าคงเห็นได้จากใบหน้า

อันเคยของสหายข้าพเจ้า ว่าเขาเองก็แปลความหมายไม่ได้มากยิ่งไปกว่าข้าพเจ้า เหมือนกัน

“เชิญสูบบุหรี่ซิ มิสเตอร์แมกฟาร์เลน” เขาพูดพลางเลื่อนกลองบุหรี่ออกให้ “ผมเชื่อแน่ว่าจากอาการของคุณอย่างนี้ หมอวัตสันเพื่อนของผมนี้คงให้ยา ระวังประสาทกับคุณทีเดียว สองสามวันนี้อากาศออกจะร้อนจัดอยู่เสียด้วย ทีนี้ ถ้าคุณค่อยสำรวจจิตใจขึ้นบ้างแล้ว ผมก็จะยินดีทีเดียวถ้าคุณจะนั่งลงในเก้าอี้นั่น แล้วค่อยๆเล่าช้าๆว่าคุณเป็นใคร และมีความประสงค์อะไร ให้เราฟังสักหน่อย คุณระบุชื่อของคุณราวกับว่าผมคงจะจำได้ แต่ผมขอรับรองว่า นอกจากความจริงที่ว่าคุณเป็นโสด มีอาชีพทางทนายความ เป็นพวกฟรีเมสัน และเป็นहितนั้นแล้ว ผมก็ไม่ทราบอะไรเกี่ยวกับตัวคุณเลย”

ความที่ข้าพเจ้าคุ้นกับวิธีการของเพื่อนข้าพเจ้าดี ทำให้ข้าพเจ้าไม่ยากที่จะตามข้ออนุมาณของเขา และสังเกตเห็นความไม่เรียบร้อยของเครื่องแต่งตัว ม้วนกระดาษเอกสารทางกฎหมาย นาฬิกาพกแบบมีพลอยประดับ และลักษณะการหายใจซึ่งรับกันกับคำของเขาทั้งหมด ส่วนเจ้าทุกข์ของเราถึงแก่ตกตะลึงจ้องมองดูด้วยความพิศวง

“ครับ ผมเป็นอย่างท่านว่าทั้งหมด มิสเตอร์โฮล์มส์ และยิ่งกว่านั้น ผมยังเป็นคนที่เคราะห์ร้ายที่สุดในลอนดอนขณะนี้ด้วย เพื่อเห็นแก่สวรรค์ โปรดอย่าทิ้งผมนะครับ มิสเตอร์โฮล์มส์! ถ้าเขาจะมามากขอเอาผมไปเสีย ก่อนที่ผมจะจบเรื่องของผมละก็ กรุณาขอให้เขาให้เวลาผมสักหน่อยเถิดครับ เพื่อผมจะได้เล่าความจริงให้ท่านฟังได้ทั้งหมด ผมจะเข้าคุกได้อย่างสบายใจทีเดียว ถ้าเพียงแต่ผมทราบที่ท่านกรุณาช่วยผมอยู่ข้างนอกเท่านั้น”

“จับคุณ!” โฮล์มส์พูด “นี่น่าสนใจที่สุด คุณหมายว่าเราจะจับคุณด้วย ข้อหาเรื่องอะไรกัน”

“ด้วยข้อหาว่าทำการฆาตกรรมมิสเตอร์โจนาส โอลดาเคอร์ แห่งนอร์วูดล่าง ขอรับ”

สหายของข้าพเจ้ามีสีหน้าอันแสดงความเห็นอกเห็นใจ แต่ไม่วายระคนด้วยความพอใจ

“ได้การ!” เขาพูด “ผมกำลังพูดกับหมอวัตสันเพื่อนผมอยู่เมื่อเวลาอาหาร เข้านี้เองว่า คดีที่น่าตื่นเต้นหายไ้ไหนจากหนังสือพิมพ์ของเรา”

แขกของเราเย็นมืออันลั่นเทาออกไปหยิบหนังสือพิมพ์ *เดลิเทเลกราฟ* ที่ยังวางอยู่บนเก้าอี้ของโฮล์มส์ขึ้น

“ถ้าท่านได้ดูหนังสือพิมพ์นี้แล้ว ท่านคงจะเห็นได้ทันทีละครับว่าขณะนี้ผมมาหาท่านด้วยเรื่องอะไร ผมรู้สึกเหมือนกับว่าชื่อและความซวยของผมจะติดอยู่กับริมฝีปากของคนทุกคนที่เดี๋ยวครับ” เขาพลิกไปยังหน้ากลางของหนังสือพิมพ์ “อยู่เบื้อง อนุญาตให้ผมอ่านให้ฟังนะครับ ฟังสิครับ มิสเตอร์โฮล์มส์ พาดหัวว่า ‘กรณีลึกลับที่นอร์วูดล่าง ช่างก่อสร้างมีชื่อหายไป สงสัยฆาตกรรมและวางเพลิง มีร่องรอยบ่งถึงคนร้าย’ นั่นเป็นร่องรอยที่เขากำลังติดตามอยู่แล้วครับ มิสเตอร์โฮล์มส์ และผมทราบว่ามันคงบ่งถึงผมอย่างไม่คลาดเคลื่อนเลย ผมถูกติดตามมาตั้งแต่สถานีสะพานลอนดอนแล้วครับ และผมเชื่อว่าเขาเพียงแต่รอคำสั่งจับอยู่เท่านั้น มันคงทำให้คุณแม่ของผมแสนจะเข้าใจ มันคงทำให้ท่านเข้าใจนัก!” เขาปิดมือด้วยความปวดร้าวในความรู้สึก และนั่งโยกตัวอยู่ในเก้าอี้อย่างกระสับกระส่าย

ข้าพเจ้ามองดูชายคนนั้นด้วยความสนใจ ชายซึ่งถูกกล่าวหาว่าเป็นคนร้ายก่ออาชญากรรมอันมหันตโทษนี้ เขามีผมสีน้ำตาลอ่อน และรูปร่างสะสวย นัยน์ตาสีฟ้าตื้นๆ หน้าเกลี้ยงเกลา ริมฝีปากกอดปรด้วยความรู้สึก และติดใจอ่อนแอ อายุของเขาตกราวๆ ยี่สิบเจ็ด เครื่องแต่งกายและลักษณะท่าทางสื่อว่าเป็นสุภาพบุรุษ จากกระเป๋าสีเสื้อคลุมหน้าร้อนบางๆ มีมันเอกสารไพล์ยื่นออกมา ส่อถึงอาชีพของเขาตามที่กล่าวมาแล้ว

“เราต้องใช้เวลาเท่าที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ละ” โฮล์มส์กล่าว “วัตสัน แกจะกรุณาเอาหนังสือพิมพ์อ่านตอนที่ เป็นปัญหาให้กันฟังหน่อยได้ไหม”

ข้าพเจ้าอ่านข้อความที่เสนอไว้ภายใต้พาดหัวตัวๆ ซึ่งเจ้าทุกข์ของเราได้อ่านมาแล้วดังต่อไปนี้

“เมื่อเวลาตีหกของคืนก่อน หรือเช้าตรู่ของวันนี้ มีเหตุเกิดขึ้นที่นอร์วูดล่าง ซึ่งเป็นที่เกรงว่าจะสื่อถึงอาชญากรรมอันร้ายกาจอย่างหนึ่ง มิสเตอร์โจนาส โอลดาเคอร์ เป็นคหบดีผู้มีชื่ออยู่ในละแวกชานเมืองนั้น โดยประกอบธุรกิจเป็นนายช่างก่อสร้างเป็นเวลาหลายปี มิสเตอร์โอลดาเคอร์เป็นโสด อายุห้าสิบสองปี และอาศัยอยู่ ณ

บ้านตีปดิน ตรงสุดถนนไซเดนแฮม เป็นที่โจษขานกันว่ามินิลัย แปลกลีกลับและไม่สูงลิ้นกับผู้ใด บุคคลผู้นี้ได้วางมือจากกิจการงาน ซึ่งกล่าวกันว่าทำให้เขาอยู่ในฐานะรุ่มรวยอย่างมหาศาลมาหลายปีแล้ว แต่อย่างไรก็ตาม ที่หลังบ้านของเขายังคงมีลานเก็บไม้เล็ก ๆ อยู่ และเมื่อคืนวันก่อน เวลาประมาณ ๒๔ นาฬิกา มีเสียงแตกตื้นกันขึ้นว่า ไม้ก่องหนึ่งเกิดไฟไหม้ เครื่องดับเพลิงหลายเครื่องได้รับรูดไปถึงที่เกิดเหตุในไม่ช้า แต่ไม้แห้งถูกไฟไหม้ไหมอย่างหนัก จึงไม่อาจ ระวังเพลิงมิให้ลุกลามต่อไปได้ จนกระทั่งกองไม้ถูกไฟไหม้อวดวาย ลงหมดสิ้น เพียงเท่านั้นกรณีนี้จะถือว่าเป็นอุบัติเหตุธรรมดาเท่านั้น แต่ยังมีกรณีที่น่าประหลาดใจยิ่งกว่านั้นคือกรณีการปรากฏตัวของ เจ้าหน้าที่มีความพิศวงสนเท่ห์ต่อการที่เจ้าของสถานที่หาปรากฏอยู่ใน บริเวณสถานที่เกิดไฟไหม้ไม่ และการสืบสวนขึ้นต่อมาก็แสดงว่าเขา หายไปจากบ้านจริงๆ การตรวจค้นห้องของเขาเผยให้เห็นว่าที่นอน มิได้ถูกนอน ตู้นิรภัยในห้องก็เปิดทิ้งไว้ มีเอกสารสำคัญจำนวนหนึ่ง ตกเรียงรายอยู่ในห้องด้วย และในที่สุดก็มีสัญญาณแสดงว่ามี การต่อสู้อันถึงขนาดฆาตกรรมปรากฏอยู่ กล่าวคือมีรอยเลือดเล็กน้อย อยู่ภายในห้อง และมีไม้ถือทำด้วยไม้โอ๊กอันหนึ่งเป็นรอยเลือดที่ตาม การณ์ปรากฏว่ามีสเตอร์โจนาส โอลดาเคอร์ รับแขกตอนดึกคนหนึ่ง ในห้องนอน และไม้ถือที่ได้พบนั้นก็ปรากฏว่าเป็นของแขกผู้หนึ่ง ซึ่งเป็นหนายความหนุ่มชาวลอนดอน ชื่อว่าจอห์น เฮกเตอร์ แมก- พาร์เลน หุ้นส่วนผู้อ่อนอาวุโสของสำนักเกรแฮมแอนด์แมกพาร์เลน ณ เลขที่ ๔๒๖ ตึกเกรแฮม อี.ซี. เจ้าหน้าที่ตำรวจเชื่อว่าหลักฐาน ที่สอดคล้องมูลเหตุจูงใจอันแน่ชัดมากเกี่ยวกับอาชญากรรมรายนี้ตกอยู่ในมือตำรวจแล้ว และผลคดีคล้ายอันนำต้นตอต้นก็คงจะบังเกิดตามมา อย่างไม่ต้องสงสัย

“ข่าวต่อมา ในขณะที่หนังสือของเราขึ้นแท่นพิมพ์ มีข่าวลือว่า มีสเตอร์จอห์น เฮกเตอร์ แมกพาร์เลน ได้ถูกจับกุมฐานกระทำ ฆาตกรรมมีสเตอร์โจนาส โอลดาเคอร์ แล้วจริงๆ คดีนี้อย่างน้อย ที่สุดก็เอาเป็นแน่ได้ว่าทางการได้ออกคำสั่งจับแล้ว อนึ่ง การสอบสวน

ที่นอร์วูดยังได้ผลคดีคลายอันลึกลับซับซ้อนต่อมามากหลายประการ นอกจากสัญญาแห่งการต่อสู้ภายในห้องของช่างก่อสร้างผู้ตายนั้นแล้ว บัดนี้ยังได้ทราบกันด้วยว่าหน้าต่างฝรั่งเศสของห้องนอน (ซึ่งอยู่ชั้นล่าง) ถูกเปิดทิ้งไว้ มีรอยคล้ายของหนกอย่างใดอย่างหนึ่งถูกลากผ่านออกไปยังลานเก็บไม้ และในที่สุดก็มีประจักษ์พยานที่ตำรวจอ้างว่าได้พบซากอสุภที่ไหม้เกรียมอยู่ในกองเก้าอี้ที่ถูกไฟไหม้ขึ้นด้วย ทางตำรวจจึงลงความเห็นว่าได้มีการฆาตกรรมอันน่าหวาดเสียวที่สุดเกิดขึ้นโดยผู้ตายถูกตีจนถึงความตายภายในห้องนอนของตนเอง เอกสารถูกค้น แล้วผู้ร้ายจึงได้ลากศพออกไปยังกองไม้และจัดการเผาเสียเพื่อกลบเกลื่อนร่องรอยแห่งอาชญากรรมของตน ผู้ทำหน้าที่สืบสวนอาชญากรรมรายนี้คือสาวรัตเรตแห่งสกอตแลนด์ยาร์ด ผู้ซึ่งกำลังติดตามร่องรอยอยู่เป็นสามารถ ด้วยความสันหัดซ้ำของดังเป็นที่คุ้นกันดีอยู่แล้วนั้น”

เชอร์ล็อก โฮลมส์ นั่งหลับตา เอานิ้วมือจบก้นฟังเรื่องราวอันพิสดารนี้ตั้งแต่ต้นจนจบ

“เรื่องนี้มีประเด็นบางข้อน่าสนใจอยู่” เขาพูดเอื่อยๆ “ผมใคร่จะขอถามสักหน่อย มิสเตอร์แมกฟาร์เลน ในข้อแรก คุณเป็นอิสระอยู่ได้อย่างไร เพราะปรากฏว่ามีพยานหลักฐานพร้อมมูลที่เขาจะจับคุณได้อยู่แล้ว”

“ผมอยู่กับบิดามารดาที่ทอริงตันลอดจ์ แบล็กฮีท ครับ มิสเตอร์โฮลมส์ แต่เมื่อคืนนี้ผมพักที่โรงแรมหนึ่งในนอร์วูด เพราะจะต้องทำธุระกับมิสเตอร์โจนาส โอลตาเคอร์ ดีกมาก ผมออกจากโรงแรมไปทำธุระของผม ผมไม่ทราบอะไรในเรื่องนี้เลย จนกระทั่งได้อ่านข่าวที่ท่านได้ฟังเมื่อคืนนี้ในรถไฟ ผมมองเห็นภัยอันร้ายต่อฐานะของผมทันที จึงรีบมาเพื่อมอบเรื่องนี้ให้ท่านช่วยนี้แหละครับ ผมไม่สงสัยเลยว่าผมคงต้องถูกจับแน่ ไม่ที่สำนักงานในกรุงก็ที่บ้านของผม มีคนคนหนึ่งตามผมมาตั้งแต่สถานีสะพานลอนดอนแล้วครับ และผมไม่สงสัยเลยว่า...คุณพระช่วย นั่นปะไรเล่าครับ”

มันเป็นเสียงกระดิ่ง แล้วก็มีเสียงฝีเท้าหนักๆ ขึ้นบันไดมาฉับพลัน อีกครู่หนึ่งต่อมาเลสเตอร์เพื่อนเก่าของเรา ก็ปรากฏตัวขึ้นที่ปากประตู ข้าพเจ้ามอง

ข้ามไหล่เข้าไปเห็นมีตำรวจในเครื่องแบบอยู่ข้างนอกด้วยคนหนึ่งหรือสองคน

“มิสเตอร์จอห์น เฮกเตอร์ แมกฟาร์เลน” เลสเตอร์เดย์ขึ้น

เจ้าทุกข์ผู้เคราะห์ร้ายของเราลุกขึ้นด้วยสีหน้าตื่นๆ

“ผมขอจับคุณ ฐานทำการฆาตกรรมมิสเตอร์โจนาส โอลตาเคอร์ แห่งนอร์วูด
ล่างโดยเจตนา”

แมกฟาร์เลนหันมาทางเราพร้อมกับออกท่าแสดงความหมดหวัง แล้ว
ทรุดกายลงกับเก้าอี้อีกครั้งหนึ่ง เหมือนคนที่ประสบความหายนะ

“ประเดี๋ยวก่อน เลสเตอร์” โสล์มส์กล่าว “ขอเวลาสักครึ่งชั่วโมง ถึงจะ
เกินจะหย่อนไปบ้างก็เห็นจะไม่เป็นไรสำหรับคุณหรอกนะ สุภาพบุรุษผู้นี้กำลัง
จะเล่าให้เราฟังถึงเรื่องราวอันน่าทึ่งที่อยู่ ซึ่งอาจจะช่วยการสืบสวนของเราให้สว่าง
ขึ้นบ้างก็ได้”

“ผมคิดว่า การสืบสวนเรื่องนี้ไม่ยากเลย” เลสเตอร์พูดขำๆ

“ถึงอย่างไรก็ขออนุญาตให้ผมได้ฟังเรื่องของเขาสักหน่อยเถิด”

“ก็ได้ มิสเตอร์โสล์มส์ การที่ผมจะปฏิเสธอะไรคุณออกจะยาก เพราะ
เมื่อก่อนคุณก็เคยทำประโยชน์ให้แก่ตำรวจมาครั้งหนึ่งหรือสองครั้ง พวกเรา
ที่สกอตแลนด์ยาร์ดยังรู้สึกเป็นหนี้บุญคุณคุณอยู่” เลสเตอร์พูด “แต่ในเวลา
เดียวกันผมก็ต้องอยู่กับนักโทษของผมด้วย และผมขอเตือนด้วยว่า อะไรที่
เขาพูดอาจเป็นหลักฐานปรักปรำตัวเขาเองก็ได้”

“ผมไม่ประสงค์อะไรยิ่งกว่านี้หรอกครับ” เจ้าทุกข์ของเรากล่าว “ผมใคร่ขอ
ให้ท่านได้ฟังและสำเนียงความจริงที่ถูกถ่วงเท่านั้นก็พอแล้ว”

เลสเตอร์ควักนาฬิกาออกมาดู “ผมให้เวลาคูคุณครึ่งชั่วโมง” เขาพูด

“ผมต้องขอชี้แจงก่อนว่าผมไม่รู้อะไรเกี่ยวกับมิสเตอร์โจนาส โอลตาเคอร์
นี้เลย” แมกฟาร์เลนกล่าว “ผมรู้จักชื่อเขา เพราะว่าเมื่อหลายปีมาแล้วบิดามารดา
ของผมคุ้นเคยกับเขา แต่แล้วต่างฝ่ายก็เห็นห่างจากกันไป เพราะฉะนั้นผมจึง
รู้สึกประหลาดใจมากที่เมื่อวานนี้ราวๆ บ่ายสามโมง เขาเดินเข้ามาในสำนักงาน
ของผมในกรุง ทั้งเมื่อเขาแจ้งความประสงค์ในการมาหาให้ผมทราบ ผมก็
ยิ่งเพิ่มความพิศวงงงงวยมากขึ้น เขาถือกระดาษสมุดพกหลายแผ่นอยู่ในมือ
ล้วนแต่เขียนหนังสือตัวหวัดๆ ทั้งสิ้น นี่แน่ะครับ แล้วเขาวางกระดาษเหล่านั้น
ลงบนโต๊ะของผม

“นี่เป็นพินัยกรรมของฉัน” เขาพูด “ฉันอยากให้เธอคัดลอกเรียบเรียงเสีย ให้ถูกแบบแผนตามกฎหมาย มีสเตอร์แมกฟาร์เลน ในระหว่างที่เธอทำ ฉันจะนั่งอยู่ที่นี่ด้วย”

“ผมลงมือคัดลอกพินัยกรรมทันที และท่านคงมองเห็นความพิศวงของผม ได้ทีเดียว ในเมื่อผมได้พบว่านอกจากซองซองบางอย่างแล้ว เขายกทรัพย์สินสมบัติของเขาให้แก่ผมทั้งสิ้น เขาเป็นคนออกจะแปลกๆอยู่ ร่าเง็ก หน้าตาเหมือนแมว ขนตาขาวประหลาด และเมื่อผมงยหน้าขึ้นดูก็พบหน้าตาสีเทาของเขาจ้องมองผมอยู่ด้วยแววแสดงความขบขันที่เดียว ผมแทบไม่เชื่อประสาทของผมเลยเมื่ออ่านข้อความระบุในพินัยกรรม แต่เขาอธิบายว่าเขาเป็นชายโสด ผู้ไม่มีสิ่งศฤงคารที่ยังมีชีวิตเหลืออยู่เลย เขาว่าเขารู้จักกับบิดามารดาของผมตั้งแต่ยังหนุ่ม และว่าเขาได้ยื่นกิตติศัพท์ที่อยู่เสมอมว่าผมเป็นชายหนุ่มที่เอาการเอางานมาก จึงเชื่อแน่ว่าผมนี้แหละสมควรที่จะได้ครอบครองเงินของเขา แน่ละครับ ผมก็ได้แต่กล่าวคำขอบบุญขอบคุณเขาอย่างตะกุกตะกักเท่านั้น พินัยกรรมเป็นอันเสร็จ และลงชื่อโดยเสมีนของผมเป็นพยาน นี่ครับ ที่เขียนลงในกระดาษสีฟ้านี้เป็นตัวพินัยกรรม ส่วนเศษกระดาษเหล่านี้เป็นต้นร่างอย่างที่ผมอธิบายมาแล้ว ต่อจากนี้มิสเตอร์โจนาส โอลดาเคอร์ จึงบอกผมว่ายังมีเอกสารอีกจำนวนหนึ่งเป็นต้นว่าสัญญาเช่าตึก หน้าโฉนด ใบรับจ้างของ พันธบัตร และอะไรเทือกนี้แหละครับ จำเป็นที่ผมจะต้องไปดูและทำความเข้าใจเสีย เขาว่าเขาจะไม่สบายใจเลยจนกว่าจะจัดการทำธุระทั้งหมดเสียให้เรียบร้อย เขาจึงขอให้ผมไปที่บ้านของเขาที่นอร์วูดคีนัน โดยเอาพินัยกรรมติดไปด้วย เพื่อจะได้จัดแจงเรื่องนี้ ‘อย่าลืมนะ หลานชาย อย่าเพิ่งเล่าเรื่องนี้ให้คุณพ่อคุณแม่ฟังนะ จนกว่าทุกสิ่งทุกอย่างจะเรียบร้อย เราต้องปิดไว้ก่อนให้ท่านประหลาดใจเล่นสักหน่อย’ เขากำชับกำชาผมมากในข้อนี้ ทั้งคาดคั้นให้ผมสัญญาว่าจะทำตามอย่างซื่อสัตย์ด้วย

“ท่านย่อมเห็นได้ละสิขอรับ มีสเตอร์โฮล์มส์ ว่าผมไม่อยู่ในฐานะจะปฏิเสธอะไรที่เขาขอร้องได้เลย เขาเป็นผู้เป็นประโยชน์แก่ผม ความปรารถนาทั้งปวงของผมจึงอยู่ที่จะตอบสนองความประสงค์ของเขาทุกประการเป็นธรรมดา ผมจึงส่งโทรเลขไปยังบ้านฉบับหนึ่ง บอกว่าผมมีธุระสำคัญที่จะต้องทำอยู่ในมือ เอากำหนดไม่ได้ว่าจะกลับตีกักเท่าใด มีสเตอร์โอลดาเคอร์บอกผมว่า เขาใคร่จะให้ผมรับประทานมื้อค่ำกับเขาในเวลาสามทุ่ม เพราะเขาอาจจะยังไม่ถึงบ้านก่อน

เวลานั้น อย่างไรก็ตาม ผมหาบ้านของเขาได้ไม่ลืมนัก เพราะฉะนั้นผมจะถึงบ้านเขาได้จึงเป็นเวลาเกือบสามทุ่มครึ่ง ผมได้พบเขา...”

“ประเดี๋ยวก่อน!” โฮล์มส์เอ่ยขึ้น “ใครเป็นคนเปิดประตูให้คุณ?”

“ผู้หญิงอายุกลางคนครับ ซึ่งผมเข้าใจว่าเป็นแม่บ้านของเขา”

“แล้วก็ผู้หญิงคนใหม่ใช่ไหม ผมนึก ที่เป็นคนระบุชื่อของคุณ”

“ครับถูกแล้ว” แมกฟาร์เลนพูด

“โปรดเล่าต่อไป”

มิสเตอร์แมกฟาร์เลนเช็ดหน้าผากอันชุ่มเหงื่อของตนแล้วบรรยายต่อ

“ผู้หญิงคนนั้นพาผมเข้าไปในห้องนั่งเล่นซึ่งมีอาหารอย่างมธยส์วางอยู่ หลังจากนั้นมิสเตอร์โจนาส โอลดาเคอร์ พาผมเข้าไปในห้องนอนของเขา ซึ่งตั้งตุนิรภัยชนิดที่หนักไปหนึ่ง เขาเปิดตู้เอาเอกสารปึกหนึ่งออกมา ซึ่งเราได้ตรวจดูด้วยกัน เมื่อเราเสร็จจากการตรวจเอกสารนั้นเป็นเวลาตกอยู่ในระหว่างห้าทุ่มถึงหกทุ่ม เขาบอกว่าเราอย่าไปกวนแม่บ้านเลย แล้วเขาก็ให้ผมออกทางหน้าต่างฝรั่งเศส ซึ่งในขณะนั้นเปิดอยู่ตลอดเวลา”

“บังตาเอลงหรือเปล่า” โฮล์มส์ถาม

“ยังไงก็ไม่แน่ครับ แต่ผมเชื่อว่าเอลงอยู่ครึ่งเดียว อ้อ ครับ ผมจำได้ว่าเขาได้ดึงมันขึ้นเพื่อเปิดหน้าต่างให้ถ่างออกไป ผมหาไม้ถือของผมไม่พบ แต่เขาพูดว่า ‘ไม่เป็นไรหรอก หลานชาย ฉันหวังว่าตอนนี้คงจะพบปะกับเธออีกมาก ฉันจะเก็บไม้ถือของเธอไว้ให้เมื่อเธอมาในคราวหลัง’ ผมจากเขาที่ตรงนั้น ตุนิรภัยยังเปิดอยู่ และเอกสารก็ยังคงรวมกันเป็นปึกอยู่บนโต๊ะ ตอนนั้นเด็กมากจนผมกลับบ้านที่แบล็กฮีทไม่ได้ ดังนั้นผมจึงค้างแรมอยู่ที่โรงแรมแอนอร์ลีอาร์มส์ และผมไม่ทราบอะไรอีกเลยจนกระทั่งได้อ่านข่าวอันน่าสยดสยองนี้ในตอนเช้า”

“มีอะไรที่คุณอยากจะซักถามอีกบ้างไหม มิสเตอร์โฮล์มส์” เลสเตอร์พูดขึ้นซึ่งระหว่างที่ฟังคำอธิบายอันพิสดารนี้ เขาถึงแก่เลิกคิ้วขึ้นครั้งหนึ่งหรือสองครั้ง

“ยังไม่มีจนกว่าผมจะไปที่แบล็กฮีทแล้ว”

“คุณหมายถึงนอร์วูดกระมัง” เลสเตอร์พูด

“อ้อ ถูกแล้ว ผมคงต้องหมายถึงที่นั่นแหละ อย่าสงสัยเลย” โฮล์มส์พูดพลางยิ้มอย่างมีเลศนัย เลสเตอร์นั้นได้เรียนรู้จากความชัดเจนมากเกินกว่าจะยอมรับเสียแล้วว่าสมองอันคมปานมิดโกนของโฮล์มส์สามารถเปิดเผยปัญหาที่เขา

ถือไม่เข้าที่เดียว ข้าพเจ้าเห็นเขามองดูสหายของข้าพเจ้าอย่างแปลกๆ

“ผมคิดว่าควรจะไปคุยอะไรกับคุณสักหน่อย มิสเตอร์เชอร์ล็อก โฮล์มส์” เขาพูด “นี่แน่ะ มิสเตอร์แมกฟาร์เลน ตำรวจของฉันทองคนอยู่ที่ประตู แล้วก็ มีรถสี่ล้อจอดคอยอยู่คันหนึ่งด้วย” ชายหนุ่มผู้น่าสมเพชลุกขึ้นมองดูเราด้วย แวดตาวังวอนเป็นครั้งสุดท้ายแล้วเดินออกไปจากห้อง เจ้าหน้าที่ตำรวจคุมตัวเขา ไปยังรถม้า ส่วนเลสเตรดคงอยู่กับเรา

โฮล์มส์หยิบกระดาษต้นร่างพินัยกรรมขึ้นดู ความสนใจอย่างยิ่งยวดปรากฏ อยู่บนใบหน้า

“มีประเด็นเกี่ยวกับเอกสารนี้อยู่บ้าง หรือไง เลสเตรด” เขาพูดพลางยื่น กระดาษออกให้ดู

เจ้าหน้าที่มองดูด้วยความสนใจ

“ผมอ่านได้เพียงสองสามบรรทัดแรก และในตอนกลางหน้าที่สองนี้กับ ตอนท้ายอีกบรรทัดหนึ่งหรือสองบรรทัดเท่านั้นเท่านั้นแหละ ชัดเหมือนตัวพิมพ์” เขาพูด “แต่ลายมือในระหว่างนั้นเลวเต็มที่ มีอยู่สามแห่งที่ผมอ่านไม่ออกเลย ที่เดียว”

“คุณเข้าใจว่าอะไร” โฮล์มส์พูด

“หือ ก็คุณเข้าใจว่าอะไรล่ะ”

“คือเอกสารนี้เขียนในรถไฟ ลายมือที่ชัดเจนหมายถึงรถจอดที่สถานี ลายมือ เลวหมายถึงรถแล่น ส่วนลายมือที่เลวมากนั้นเป็นตอนที่รถเข้าหัวต่อสับราง ผู้เชี่ยวชาญในหลักวิทยาศาสตร์จะบอกได้ทันทีว่าเอกสารนี้เขียนในรถไฟสายชานกรุง เพราะไม่มีที่ไหนนอกจากในตอนที่พักกรุงออกไปจะมีหัวต่อสับรางไว้อย่างนี้ เมื่อ ดีเสียว่าเขาใช้เวลาเขียนพินัยกรรมตลอดการเดินทาง รถไฟขบวนนี้ก็ต้องเป็นรถด่วน ซึ่งในระหว่างสถานีเนอร์วูดกับสะพานลอนดอนนั้นรถหยุดเพียงครั้งเดียวเท่านั้นเอง”

เลสเตรดเริ่มหัวเราะ

“เวลาคุณตีความเห็นของคุณละก็ คุณชักจะเกินๆ สำหรับผมทีเดียว มิสเตอร์โฮล์มส์” เขาพูด “นี่มันส่งผลอะไรกับคดีเล่า”

“อ้อ มันเป็นเรื่องของเจ้าหนุ่มไปในเชิงว่าโจนาส โอลดาเคอร์ เขียนพินัยกรรมขึ้นในระหว่างเดินทางเมื่อวานนี้นะซี มันพิลึกอยู่ งั้นไม่ใช่หรือ ที่คนเรา เกิดมาเขียนเอกสารสำคัญอย่างนี้ขึ้นในลักษณะที่รีบร้อนเช่นนั้น มันทำให้

คิดไปได้ว่า เขาไม่คิดให้มันเป็นของสำคัญในทางปฏิบัติเท่าใดนักหรอก ถ้าคนเราเขียนพินัยกรรมขึ้นซึ่งเขาไม่ตั้งใจจะให้บังเกิดผลละก็ เขาอาจจะทำเช่นนั้นก็ได้”

“แต่ในเวลาเดียวกัน เขาก็เขียนคำสั่งประหารตัวเองด้วย” เลสเตอร์พูด

“อ้อ คุณคิดอย่างนั้นหรือ”

“แล้วคุณไม่คิดหรอกหรือ”

“อ้อ ก็อาจจะเป็นได้ แต่คดียังไม่แจ่มสำหรับผมเลย”

“ไม่แจ่มรี อ้อ ก็ถ้ามันไม่แจ่มแล้ว อะไรจะแจ่มยิ่งกว่านั้นได้เล่า นี่คือเจ้าหนุ่มที่เกิดรู้ขึ้นฉับพลันว่าถ้าตาเฒ่าตายลง เขาก็จะได้รับมรดก เขาทำอย่างไรละ เขาไม่พูดอะไรกับใคร เป็นแต่จัดการให้เป็นที่ว่าเขาจะต้องไปพบลูกความของเขาคืนนั้นด้วยกิจธุระบางอย่าง เขารอจนคนอีกคนหนึ่งในบ้านเข้านอน แล้วก็จัดการฆ่าตาเฒ่าเสียภายในความเงิบงัดของห้องนอนตาเฒ่าเอง ลากเอาศพไปเผาในกองไม้ แล้วผลไปหลบตัวที่โรงแรมใกล้ๆ นั้น รอยเลือดในห้องและที่ไม้ถือก็เหมือนกันเป็นรอยเล็กน้อยมาก ชะรอยจะเนื่องจากเขานึกว่าอาชญากรรมของเขาคงไม่ถึงแก่นองเลือดก็ได้ จึงหมายว่าถ้าศพถูกเผาให้ไหม้หมดไปก็คงจะกลบเกลื่อนร่องรอยแห่งวิธีการตายของตาเฒ่าได้หมด ร่องรอยที่ย่อมจะต้องชี้เบาะแสถึงเขาด้วยเหตุบางประการนั้นแหละ ทั้งหมดนี้ยังไม่แจ่มแจ่มอีกหรือ”

“เลสเตอร์ พ่อทูนหัวเอ๋ย ผมรู้สึกว่ามันแจ่มแจ่มเกินไปสักหน่อยเสียอีก” โฮล์มส์พูด “คุณไม่ใช้ความคิดคำนึงผนวกคุณลักษณะอันสำคัญอื่นๆ ของคุณด้วยนี่ ถ้าคุณลองนึกเอาตัวคุณเองเป็นเจ้าหนุ่มคนนี้ดูสักครู่หนึ่ง คุณจะเลือกเอาคืนที่เพิ่งจะได้ทำพินัยกรรมสดๆ ร้อนๆ เป็นเวลาทำการร้ายหรือ คุณจะไม่รู้สึกรู้ว่าเป็นอันตรายหรือในการที่ท่าพฤติกรรมทั้งสองให้เกี่ยวข้องพาดพิงกันอย่างไรใกล้ชิดเช่นนั้น อีกประการหนึ่ง คุณจะเลือกทำการในเวลาที่มีคนรู้ว่าคุณอยู่ในบ้านในเวลาที่คุณรับใช้เปิดประตูให้กระนั้นหรือ และในประการสุดท้าย คุณจะใช้ความอุตสาหะอย่างใหญ่หลวงถึงแก่เอาศพไปซ่อน แต่ทั้งนี้ไม่ว่าใ้ให้จับได้ว่าคุณเป็นคนร้ายกระนั้นหรือ ยอมรับมาเถอะนำ เลสเตอร์ ว่าทั้งหมดนี้ไม่น่าจะเป็นไปได้เลยทีียวละ”

“สำหรับไม้อื่นนั้นนะ มิสเตอร์โฮล์มส์ คุณก็รู้ดีเท่าๆ กับผมเหมือนกันนะ ว่าผู้ร้ายมักจะผลิผลามและทำสิ่งที่คนปกติเขาไม่ทำกัน เขาน่าจะกลัวเสียจนไม่กล้าจะกลับไปห้องอีกก็ได้ แสดงความเห็นอย่างอื่นที่เหมาะสมกับข้อเท็จจริงให้ผม

ฟังดีกว่าคุณ”

“ผมอาจจะให้คุณอย่างง่ายตายตั้งครึ่งโหล” โฮล์มส์ตอบ “เป็นต้นว่านี่เป็นข้อที่อาจเป็นไปได้ และน่าจะเป็นที่เดียว ผมจะขยายให้คุณฟังเปล่าๆ เป็นกำนัล คือในขณะที่ตาเขม่ากำลังแสดงเอกสารอันมีค่า มีคนเดินผ่านมาเห็นเข้าทางหน้าต่าง ซึ่งเอาบังตาลงไว้เพียงครึ่งเดียว พอหมดความออกไป คนสัญจรก็เข้ามา! จួយไม้ถือ ซึ่งเขาเห็นวางอยู่ที่นั่น ประหารโอลดาเคอร์เลีย แล้วผลไปหลังจากที่ได้ลากเอาศพไปเผาแล้วนั่นแหละ”

“เหตุใดคนสัญจรจึงต้องเผาศพด้วยเล่า”

“ก็แล้วเหตุใดแมกฟาร์เลนถึงต้องทำอย่างนั้นเล่า”

“ก็เพื่อปิดบังหลักฐานบางอย่างเสียนะซี”

“ถ้าเช่นนั้น คนสัญจรอาจจะต้องการปิดบังว่าได้มีการฆาตกรรมเกิดขึ้นก็ได้”

“แต่ทำไมคนสัญจรถึงไม่เอาอะไรไป”

“เพราะว่ามันเป็นเอกสารที่เขาดูไม่ออกนั่นเอง”

เลสเตรัดสันศิระะ แต่ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการกระทำของเขาหย่อนความมั่นใจลงกว่าเดิม

“เอาละ มิสเตอร์เซอร์ลิก โฮล์มส์ คุณค้นหาคคนสัญจรของคุณไปเถอะแต่ในระหว่างที่คุณเที่ยวค้นหานั้น เราจะต้องคุมตัวคนของเราไว้ก่อน การณ์ภายนอกจะแสดงให้เห็นเองว่าใครถูก สังเกตข้อนี้ไว้นะ มิสเตอร์โฮล์มส์ คือเท่าที่ทราบ เอกสารมิได้ถูกเคลื่อนย้ายไปแม้แต่ชิ้นเดียว และผู้ต้องหาก็เป็นคนคนเดียวเท่านั้นในโลกที่ไม่มีเหตุอันใดจะต้องเอาเอกสารไป เพราะเขาเป็นทายาทตามกฎหมายอยู่แล้ว และคงได้เข้าครอบครองทรัพย์สินสมบัติเหล่านั้นไม่ว่ากรณีจะเป็นประการใด”

คำกล่าวนี้ดูเหมือนจะกระทบใจเพื่อนข้าพเจ้าอยู่

“ผมไม่หมายจะปฏิเสธว่าหลักฐานเข้ากับความเห็นของคุณอย่างแข็งแรงมาก” เขาพูด “ผมเพียงแต่ประสงค์จะชี้ให้เห็นว่ายังมีความเห็นอื่นๆ ที่อาจเป็นไปได้ อยู่อีกเท่านั้น คุณว่ากาลภายหน้าจะตัดสินเอง เอาละ สวัสดี! ผมพูดได้ว่าภายในวันนี้ผมคงจะไปดูที่นอร์วูดดูซิว่าคุณดำเนินการไปอย่างไรบ้างก็ได้”

เมื่อนักสืบออลาไปแล้ว เพื่อนข้าพเจ้าก็ลุกขึ้นเตรียมทำงานด้วยท่าทางกระฉับกระเฉงเยี่ยงคนมีงานอันเหมาะสมใจรออยู่ข้างหน้าต่างนั้น

“การเคลื่อนไหวขึ้นต้นของกัน วัตสัน” เขาพูดในขณะที่จัดแจงสวมเสื้อพริอก
“อยู่ที่การไปยังแบล็กฮีทอย่างกันว่ำนั้นแหละ”

“ทำไมถึงไม่ไปนอร์วูด”

“เพราะว่าในกรณีนี้เรามีพฤติกรรมอันหนึ่งเกิดขึ้นโล่ ๆ กับพฤติกรรมอีก
อันหนึ่งอย่างใกล้ชิด ตำรวจกำลังสำคัญผิดที่มุ่งหน้าไปฟังเสียงอยู่แต่พฤติกรรม
อันที่สอง ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เกิดเหตุร้ายจริง ๆ อันเดียวเท่านั้น แต่กันเล็งเห็นว่า
วิธีที่ชอบด้วยเหตุผลในการสืบสวนคดีนี้ก็คือจะต้องเริ่มด้วยการพยายามทำให้
พฤติกรรมอันแรกสว่างขึ้นบ้างเสียก่อน - - คือการทำพินัยกรรมประหลาดให้แก่
ทายาทซึ่งมิได้คาดหมายอย่างกะทันหันนั้นแหละ มันอาจช่วยให้การคลี่คลาย
พฤติกรรมที่เกิดต่อมายังขึ้นบ้างก็ได้ ออย่าเลย เพื่อนเอ๋ย กันไม่นึกเลยว่า
แจะช่วยกันได้หรอก ภัยอันตรายอันใดเห็นจะไม่มี ถ้ามีจะนั้นแล้ว กันก็ไม่นึก
ว่าจะไปโดยไม่เอาแกไปด้วยเลย กันหวังว่าเมื่อกันพบเกตอนค้ำ กันคงสามารถ
จะรายงานให้แก่ฟังได้ว่ากันสามารถจะช่วยอะไรได้บ้างสำหรับเจ้าหนุ่มผู้เคราะห์ร้าย
ที่มอบตัวเองให้อยู่ในความคุ้มครองของกันคนนี่”

จนเวลาตีก็เพื่อนข้าพเจ้าจึงได้กลับมา ชั่วแต่่มองดูผาด ๆ ข้าพเจ้าก็สามารถ
เห็นได้จากใบหน้าอันเผือดและกระวนกระวายของเขาว่า ความหวังที่เขาดั่งไว้สูง
ตั้งแต่ต้นยังหาสำเร็จผลตามที่คิดไว้ไม่ เขาหันเข้าหาไวโอลิน พยายามปลอบใจอัน
ซุ่นหมองของตัวเองเป็นเวลาชั่วโมงหนึ่งเต็ม ๆ ในที่สุดเขาวางเครื่องดนตรีลง
และเริ่มสาธยายรายละเอียดแห่งความผิดหวังของเขา

“อะไร ๆ มันล้วนแต่ผิดพลาดคลาดเคลื่อนทั้งเพ ผิดหมดเท่าที่มันจะผิดได้
นั้นแหละ กันอุตส่าห์ยื่นหยัดสู้หน้าเลสเตรด แต่เดี๋ยวนี้อันซักจะเชื่อเสียแล้ว
ละว่าหมอนั้นถูก ส่วนเรลิกำลังเดินทางผิด สัญชาติญาณของกันไปทางหนึ่ง
ทั้งหมด แต่ข้อเท็จจริงก็กระเจิดกระเจิงไปเสียอีกทางหนึ่งทั้งหมดด้วย กันเกรง
เหลือประมาณว่าคณะลูกขุนอังกฤษเห็นจะยังไม่มีส่วนปัญญาอยู่ในขั้นที่จะฟัง
ความเห็นของกันยิ่งกว่าข้อเท็จจริงของเลสเตรดเสียเป็นแน่”

“แกไปที่แบล็กฮีทมาหรือเปล่า”

“ไป วัตสัน กันไปที่นั่น และได้พบอย่างรวดเร็วว่าโอลดาเคอร์ผู้ตายเป็นคน
ร้ายกาจมากที่สุดเท่าที่เคยตาพ้อไม่อยู่ กำลังออกไปเที่ยวหาลูกชาย อยู่แต่ยายแม่
เป็นคนตัวเล็ก ๆ ผอม ๆ นัยน์ตาสีฟ้า ตกอยู่ในอาการเกรงกลัวและเป็นเดียด

เป็นแค่นอยู๋ แน่ละ แก่ไม่ยอมรับแม่แต่เพียงว่าลูกชายอาจจะทำผิดด้วยซ้ำ ทั้งไม่แสดงอาการประหลาดใจหรือเสียตมเสียตายในการตายของตาเฒ่าโอลดาเคอร์เลย ตรงกันข้าม แก่กลับพูดถึงตาเฒ่าด้วยความขมขื่นเคียดแค้น ในลักษณะที่จะทำให้รูปคดีของตำรวจแน่นแฟ้นเข้าอย่างไม่วู้สึกตัวเลยทีเดียว เพราะว่า แน่ละ ถ้าเจ้าลูกชายเคยได้ยินแกพูดอย่างนั้นมาบ้างแล้ว มันก็รังแต่จะทำให้เขาเกิดความจงเกลียดจงชังและเป็นเดือดเป็นแค้นเท่านั้น ‘เขามีลักษณะเหมือนลิงทโมน เจ้าเล่ห์ร้ายกาจยิ่งกว่าเป็นคนเจ้าคะ’ แก่พูด ‘เขาเป็นคนอย่างนั้นเสมอตั้งแต่หนุ่มๆ มาแล้ว’

“ป้ารู้จักเขาหรือตอนนั้น” ก้นถาม

“อ้อ รู้จักดีทีเดียวเจ้าคะ จริงๆ แล้วเขาเป็นคู่หมั้นเก่าของดิฉัน เดชะบุญคุณพระบันดาลให้ดิฉันมีความรู้สึกดีพอที่จะปลีกตัวจากเขาเสียได้แล้วหันมาแต่งกับคนที่ดีกว่า ถึงแม้จะยากจนกว่าก็ตาม เมื่อดิฉันยังหมั้นอยู่กับเขาเจ้าคะ มีสเตอร์โฮล์มส์ ดิฉันได้ทราบเรื่องแสนจะใจคอหายว่าเขาลอยแฉเข้าไปในกรงนก ดิฉันตกใจในความดุร้ายผิดมนุษย์ของเขาเสียจนต้องบอกศาลาไม่ยอมเกี่ยวข้องกับอีกต่อไป” แก่พูดพลางคันตัวไปพลาง ลักประเดี๋ยวก็เอารูปถ่ายผู้หญิงคนหนึ่งออกมา หน้าตาถูกมิดชิดเสียบยับเยินดูไม่ได้ “นั่นเป็นรูปถ่ายของดิฉันเจ้าคะ” แก่พูด ‘ดูซิคะ เขาส่งคืนให้ดิฉันอย่างนั้นในเช้าวันแต่งงานของดิฉัน พร้อมทั้งด่าว่าเสียอย่างสาตเสียเหลี่ยมเสียเยี้ยวเจ้าคะ’

“อ้อ” ก้นพูด ‘อย่างน้อยที่สุดตอนนี้เขาก็อภัยให้ป้าแล้วละ เพราะเขายกทรัพย์สินสมบัติของเขาให้แก่ลูกของป้าทั้งหมด’

“ลูกชายของดิฉันหรือตัวดิฉันเองไม่ต้องการสมบัติพัสถานอะไรจากโจนาสโอลดาเคอร์ หรือจากเจ้าคะ ไม่ว่าเขาจะอยู่หรือตาย” แก่ร้องขึ้นด้วยความชิงชังจริงจัง ‘บนสวรรค์มีพระเจ้าองค์หนึ่งนะเจ้าคะ มีสเตอร์โฮล์มส์ และพระเจ้าองค์เดียวกับที่สิ่งโทษมนุษย์ใจบาปคนนี้แหละ จะแสดงให้เห็นเมื่อถึงคราวว่าลูกชายของดิฉันไม่มีมือที่เปื้อนเลือดของคนคนนี้เลย’

“ก้นพยายามถามนำอีกข้อหนึ่งหรือสองข้อ แต่ไม่สามารถเอาอะไรที่จะช่วยข้อสันนิษฐานของเราได้เลย มีหลายข้อที่เดี๋ยวดูไม่ชอบกล ในที่สุดก้นจึงอ้อลากแล้วตรงไปยังนอร์วูด

“สถานที่บ้านตึปตินี่นะเป็นคฤหาสน์ทันสมัยใหญ่โต ก่อด้วยอิฐหน้ากว้าง

ตั้งอยู่ในบริเวณของตัวตึกเอง มีสนามปลูกต้นชัยพฤกษ์เป็นแถวอยู่ข้างหน้า ทางด้านขวาลีกจากถนนเข้าไปหน่อยเป็นลานเก็บไม้ ซึ่งเป็นที่เกิดไฟ นี่เป็นแผนหยาบๆ ในหน้าสมุดพกของกัน หน้าต่างทางด้านซ้ายนี้แหละเป็นบานที่เปิดเข้าสู่ห้องของโอลดาเคอร์ เกอาจมองเข้าไปได้จากถนน เห็นไหม นั่นแหละทำให้กันใจดีขึ้นมาบ้างสำหรับวันนี้ เลสเตอร์ไม่ได้อยู่ที่นั่น แต่หัวหน้าตำรวจของเขาเป็นคนที่รับรองกัน เขาเพิ่งจะได้พบชมทรัพย์ใหญ่มาหยกๆ ในตอนเช้า เขาเที่ยวคุยเขี่ยตามเจ้าของไม้ที่ถูกไฟไหม้ นอกจากจะได้พบซากของศพที่ไหม้ไฟแล้ว เขายังได้แผ่นโลหะกลมๆ เล็กๆ ที่สีกเกาะเกาะอีกหลายอัน กันได้ตรวจดูอย่างพิถีพิถันเพราะที่ มันเห็นจะเป็นตุ้มกางเกงอย่างไม่ต้องสงสัย ซ้ำกันยังเห็นเม็ดหนึ่งมีรอยจารึกชื่อ 'ไฮแอมส์' ซึ่งเป็นช่างเสื้อของโอลดาเคอร์อย่างชัดเจน ด้วย กันจึงตรวจดูสนามอย่างละเอียดลออ เพื่อจะพบหลักฐานและร่องรอยอื่นๆ บ้าง แต่ดินแห้งแข็งดังกับเหล็กจนไม่อาจที่จะพบอะไรได้ ไม่มีอะไรปรากฏให้เห็นเลย นอกจากว่ามีใครคนหนึ่งหรือท่อของอะไรอย่างหนึ่งถูกลากไปทางแนวต้นพะเนียงเดี่ยวๆ ซึ่งอยู่ในทางที่จะไปยังกองไม้เท่านั้น ทั้งหลายทั้งปวงเหล่านั้นคงรับกับความเห็นของเจ้าหน้าที่แน่ละ กันลงคลานตากแดดเดือนสิงหาคม หลังร้อนเบรียงไปตามสนามตั้งชั่วโมงจึงได้ลุกขึ้น แต่ก็คงไม่ร้อนอะไรยิ่งกว่าเก่าเลย

“หลังจากที่คว้าน้ำเหลวในตอนนี้อันแล้ว กันจึงเข้าไปในห้องนอน และได้ตรวจดูภายในห้องนั้นอย่างถี่ถ้วนรอบคอบด้วย รอยเลือดนั้นเล็กน้อยมาก เป็นหยดเล็กๆ เท่านั้น สีจาง แต่ทว่ายังสดอยู่อย่างไม่ต้องสงสัย เขาเอาไม้ถือมาให้กันดู แต่รอยเลือดที่นั่นก็คงเป็นรอยบางๆ เช่นเดียวกัน ข้อที่ว่าไม้ถือเป็นของเจ้าทุกข์ของเรานั้นไม่ต้องสงสัย เขาเองก็ยอมรับ รอยเท้าของคนทั้งสองอาจจะค้นหาได้บนพรมปูพื้น แต่ไม่ปรากฏรอยของคนที่สาม ซึ่งคงรับกันกับทางอีกฝ่ายหนึ่งอีก ทั้งนี้ันว่าเขาทำคะแนนได้ตลอดเวลา ส่วนเรายังเหลวอยู่

“มีแสงรำไรของความหวังเพียงอย่างเดียวเท่านั้นที่กันได้พบจริงๆ แต่ถึงกระนั้นก็ยังไม่เป็นท่าอย่างไรขึ้นมาเลย กันได้ตรวจดูสิ่งของภายในตู้ในรัย ซึ่งส่วนมากได้เอาออกมาวางไว้บนโต๊ะตั้งแต่คืนวันเกิดเหตุขึ้น บรรดาเอกสารต่างๆ ได้ถูกรวบรวมผนึกไว้เป็นซองๆ มีอยู่ซองหนึ่งหรือสองซองที่ตำรวจเปิดออกดูเท่าที่กันสามารถจะวินิจฉัยได้ มันไม่ใช่เอกสารอันมีค่าอะไรนัก แม้สมุดบัญชีเงินฝากธนาคารก็ไม่เห็นแสดงว่ามีสเตอร์โอลดาเคอร์อยู่ในฐานะมั่งคั่งเท่าใด แต่

กันรู้สึกเหมือนว่าเอกสารทั้งหมดไม่ได้อยู่ที่นั่น ตามเรื่องมีการเอ่ยถึงหน้าโน้ตอยู่ด้วย ชะรอยจะเป็นเอกสารที่มีค่ากว่าอย่างอื่น ๆ แต่ก็ไม่พบ นี่แหละถ้าเราพิสูจน์ได้แน่นอนคงทำให้ข้อยึดถือของเลสเตรดขัดกันเองอย่างไม่ต้องสงสัย เพราะว่าใครเล่าจะขโมยของที่ตนรู้ว่าจะได้รับมรดกในไม่ช้านั้นไป

“ในที่สุด เมื่อได้สำรวจสิ่งที่ยังคงเคลือบคลุมอยู่หมดแล้วแต่ไม่ได้กลิ่นอะไรเลย กันจึงลองเสียดโชคกับยายแม่บ้านดู ยายนี้ชื่อมิสซิสเล็กซิงตันเป็นคนเสียบๆ ร้างเล็ก ผิวคล้ำ นัยน์ตาชำเลื่องๆ และมีแววระวางสงสัยชอบกล แกคงสามารถบอกอะไรเราได้บ้างถ้าว่าแกจะบอก นี่กันเชื่อแน่ทีเดียว แต่แกต่อต้านเหมือนซี่ผึ้ง ถูกละ แกได้เปิดประตูรับมิสเตอร์แมกฟาร์เลนเมื่อเวลาสามทุ่มครึ่ง มาตอนนี้แกนึกอยากจะให้มือแกเหยียวนไปก่อนจะทำเช่นนั้น พอสี่ทุ่มครึ่งแกก็เข้านอน ห้องของแกอยู่ปลายสุดคนละด้านของบ้าน แกจึงไม่สามารถได้ยินเรื่องราวอันใดที่ผ่านไปเลย มิสเตอร์แมกฟาร์เลนเอาหมวกและแกเชื่อว่าไม้ถือด้วยวางไว้ในห้องโถง แกตกใจตื่นขึ้นในตอนที่ไววายวายกันว่าไฟไหม้ นายที่รักและนำสงสารของแกถูกฆาตกรรมแน่แล้ว เขามีศัตรูบ้างไหม อ้อ คนเราก็มีศัตรูทุกคนแหละ แต่มิสเตอร์โอลดาเคอร์เป็นคนเก็บตัวเสียเป็นส่วนมาก จะพบปะคนอื่นก็ในเรื่องธุระปะปังเท่านั้น แกเห็นลูกกระดุมแล้ว และรู้ว่ามันเป็นของเสื้อผ้าที่นายแกสวมเมื่อคืนก่อน กองไม้ชิ้นแห้งจัด เพราะไม่มีฝนมานับเดือน มันลูกโซนเหมือนเชื้อไฟอันแห้งผาก และในตอนนั้นก็ไปถึงที่ไฟไหม้นั้น มองไม่เห็นอะไรแล้วนอกจากเปลวไฟ ตัวแกเองและพนักงานดับไฟทุกคนต่างก็ได้กลิ่นเนื้อไหม้อยู่ในนั้น แกไม่รู้อะไรเกี่ยวกับเอกสารหรือธุระส่วนตัวของมิสเตอร์โอลดาเคอร์เลย

“นี่แหละ วัตสันเอ๋ย เป็นรายงานการคว้าน้ำเหลวของกัน แต่ถึงกระนั้นแต่ถึงกระนั้น” เขากำมืออันพอมเกร็งเป็นเชิงมั่นใจ “กันรู้ว่ามันผิดลักษณะทั้งเพ กันรู้สึกเข้าไปถึงในกระดุกเหียวละ มีอะไรบางอย่างที่ไม่เผยออกมา แต่ยายแม่บ้านรู้ ดูมีแววทำทนายอย่างครีดยดๆ ยังไงอยู่ในดวงตาของยายนี้ ซึ่งจะไปกันได้ก็แต่กับความรู้ที่แฝงๆ ซ่อนๆ อยู่เท่านั้น อย่างไรก็ตาม การที่จะพูดถึงมันต่อไปนั้นนะไม่มีประโยชน์หรอก วัตสัน กันเกรงว่าถ้าเราไม่สบโอกาสอันเป็นโชคข้างเราบ้างแล้ว คดีคนหายที่นอร์วูตก็เห็นจะต้องอยู่นอกสังกัดบันทึกผลสำเร็จของเรา ซึ่งกันมองเห็นล่วงหน้าอยู่ว่าประชาชนผู้อดทนคงจะต้องทนรับเอาในไม่เร็วก็ช้า

เป็นอันแน่”

“แน่แท้ยว” ข้าพเจ้าพูด “รูปร่างหน้าตาของชายคนนั้นคงช่วยให้คุณลูกขุนรับฟังเรื่องของเขาได้มากอยู่นะ”

“นั่นเป็นข้อได้เปรียบที่อันตรายอยู่ วัดสันเอ๋ย แกจำเจ้าเบิร์ต สตีเฟนส์ นักฆาตกรรมตัวร้ายที่ขอให้เราเอามันออกจากคุกในปี ๘๗ ได้ไหมล่ะ เจ้าคนนั้นไม่ใช่คนหนุ่มที่ได้รับการอบรมจากโรงเรียนวันอาทิตย์และมีกิริยามารยาทหนุ่มฉวยพรอกหรือ”

“จริง” ข้าพเจ้ารับ

“ถ้าเราตั้งทฤษฎีที่ขัดแย้งให้เป็นผลสำเร็จไม่ได้ ชายคนนี้ก็บรล้วย เวลานี้แกจะหาข้อบกพร่องในรูปคดีที่เขาอาจดำเนินการฟ้องร้องได้แล้วแทบไม่พบเลย ทั้งการสืบสวนขั้นต่อไปก็รังแต่จะทำให้รูปคดีแน่นแฟ้นยิ่งขึ้นเท่านั้น อย่างไรก็ตามมีประเด็นเล็กๆ ที่น่าประหลาดอยู่ข้อหนึ่งเกี่ยวกับเอกสารเหล่านั้น ซึ่งเราอาจถือเป็นประเด็นเริ่มต้นสำหรับการสืบสวนของเราได้อยู่เหมือนกัน เมื่อดูสมุดบัญชีเงินฝากธนาคาร กันได้พบยอดเงินฝากจำนวนน้อยนั้นเนื่องมาจากการออกเช็คจำนวนใหญ่ให้แก่มิสเตอร์คอร์นี่เลียสเมื่อปีกลายเป็นสำคัญ กันสารภาพว่ากันควรจะใสใจสืบว่ามิสเตอร์คอร์นี่เลียสคนนี้เป็นใคร ตาช่างก่อสร้างผู้เลิกการอาชีพถึงได้จ่ายเงินให้มากมายถึงเพียงนั้น มันอาจเป็นไปได้หรือไม่ว่าเขามีผู้ช่วยคิดอยู่ในเรื่องนี้ด้วย คอร์นี่เลียสอาจเป็นนายหน้ากู้ยืมก็ได้ แต่เราก็ไม่พบใบสำคัญที่รับกันกับการจ่ายเงินจำนวนนี้เลย เมื่อไม่มีการสอดส่องเป็นอย่างอื่นใด การสืบค้นของกันในตอนนั้นก็ต้องพุ่งพลังไปที่ธนาคารเพื่อสืบหาตัวสุภาพบุรุษผู้เอาเช็คเหล่านั้นมาเบิกเงินเป็นธรรมดา แต่เพื่อนเอ๋ย กันเกรงว่าเรื่องของเราคงไปถึงที่สุดอย่างไม่เป็นท่าโดยเลสเตรดแชนวอนคอเจ้าทุกข์ของเราเสียแหละมาก ซึ่งทางสกอตแลนด์ยาร์ดเขาคงถือเป็นชัยชนะแน่ละ”

ข้าพเจ้าไม่ทราบว่าคุณนั้นเซอร์ล็อก โฮล์มส์ จะได้หลับนอนสักเท่าใด แต่เมื่อข้าพเจ้าลงไปทีโตะอาหารเช้าก็ได้พบเขาซัดข้าวและหม่นหมองลง นัยน์ตาอันแจ่มใสดุ๊กความหมองคล้ำรอบๆ ขยับให้ดูแจ่มใสยิ่งขึ้นอีก ที่พรมในบริเวณรอบๆ เก้าอี้ของเขาเคลื่อนไปด้วยกันบุหรืกับหนังสือพิมพ์ฉบับเช้าหลายฉบับ มีโทรเลขที่เปิดออกแล้ววางอยู่บนโตะด้วยฉบับหนึ่ง

“เกิดขึ้นเป็นยังไง วัดสัน” เขาพูดพลางโยนโทรเลขมาให้ข้าพเจ้า โทรเลข

นั้นมาจากนอร์วูด มีข้อความดังต่อไปนี้

“ได้หลักฐานสำคัญอีก ความผิดของแมกฟาร์เลนมั่นคงแน่ ขอแนะนำ
ให้คุณวางมือเรื่องนี้เสีย—

“เลสเตรด”

“ดูท่าเธอเรื่องอยู่” ข้าพเจ้าพูด

“มันเป็นการโง่คออชันแสดงความมีชัยเล็กๆ น้อยๆ ของเลสเตรดนั่นแหละ”
โฮล์มส์ตอบพร้อมกับผินยิ้มอย่างขมขื่น “แต่กระนั้นการวางมือเรื่องนี้ในตอนนี้
ก็ยังไม่ถึงเวลา อย่างไรก็ตาม หลักฐานสำคัญๆ ใหม่ๆ นั้นแหละมันเป็นเม็ดสองคม
อยู่ และอาจบ่งชี้ไปในทางที่ผิดกับความนึกคิดของเลสเตรดเป็นอย่างมากก็ได้
กินๆ เสียซี วัตสัน แล้วไปด้วยกัน ดูซิว่าเราจะทำอะไรได้บ้าง กันรู้สิว่าวันนี้
จะต้องให้แก่ไปช่วยบำรุงขวัญด้วยละ”

เพื่อนข้าพเจ้าหาได้กินด้วยไม่ เพราะว่ามันเป็นคุณลักษณะจำเพาะของเขา
อย่างหนึ่งที่จะไม่ยอมกินอะไรเลยในเวลาที่เราเข้าไปซุ่มถึงขีดสุด ทั้งข้าพเจ้า
ยังเคยเห็นเขาระดมกำลังปานเหล็กของเขาเสียจนเป็นลมด้วยความหิวโหยด้วยซ้ำไป
“ตอนนี้กันยังปล่อยให้กำลังงานและประสาทของกันเปลืองไปด้วยการย่อยอาหาร
ไม่ได้หรอก” เขามักจะกล่าวแก้คำห้ามปรามตามหลักวิชาแพทย์ของข้าพเจ้าอย่างนั้น
เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงไม่ประหลาดใจเลยในการที่เขาไม่แตะต้องอาหารของเขา
ในช้านั้นนั้น และออกเดินทางพร้อมด้วยข้าพเจ้าไปยังนอร์วูดทีเดียว รอบๆ บ้าน
ตีปดินอันเป็นคฤหาสน์นอกเมืองดังข้าพเจ้าบรรยายมาแล้ว ยังมีคนจับกลุ่มดูอยู่
วุ่นวาย เลสเตรดได้พบกับเราภายในประตูบ้าน หน้าแดงก่ำไปด้วยความสำคัญ
ตนว่าชนะ กิริยาท่าทางก็กรุ้มกริมล่ำพองใจอยู่

“อ้อ มิสเตอร์โฮล์มส์ คุณพิสูจน์ว่าเราผิดได้แล้วหรือ คุณพบคนลัญจกร
ของคุณหรือยัง” เขาพูด

“ผมยังไม่มีข้อสรุปประการใดเลย” สหายของข้าพเจ้าตอบ

“แต่เรามีแล้วเมื่อวานนี้ และเดี๋ยวนี้เรามีข้อพิสูจน์ได้ว่ามันถูกต้องทีเดียว คุณ
ต้องยอมรับบ่ว่าคราวนี้เราเดินนำหน้าคุณเสียแล้วละ มิสเตอร์โฮล์มส์”

“คุณพูดดูท่าจะมีอะไรที่ผิดปกติเกิดขึ้นจริงๆ ละซี” โฮล์มส์กล่าว

เลสเตรดหัวเราะดัง

“ผลสุดท้ายคุณก็ไม่ชอบทำให้ใครเห็นว่าคุณเหมือนพวกเราเหมือนกันนะแหละ” เขาพูด “คนเราจะหวังให้อะไรๆ เป็นอย่างนี้ไม่ได้เสมอไปหรอกคุณ หรือใจคุณหมอวัตสัน มาทางนี้ซึ่งรับทำนุสภาพบุรุษ ผมนึกว่าผมสามารถยืนยันได้อย่างแน่นอนทีเดียวว่าเจ้าจอห์น แมกฟาร์เลน นั้นแหละเป็นคนทำการร้ายนี้เด็ดๆ”

เขานำเราไปตลอดทางเดินจนเข้าไปสู่ห้องโถงที่มืดๆ ห้องหนึ่ง

“นี่แหละเป็นที่ที่แมกฟาร์เลนหนุ่มจะต้องออกมาเอาหมวกหลังจากที่ทำการร้ายแล้ว” เขาพูด “ที่นี่คุณนี่ซึ่งคุณ” ด้วยความฉับพลันทันใดอันน่าพิงพิริด เขาจุดไม้ขีดไฟขึ้นส่องให้เห็นรอยเลือดรอยหนึ่งปรากฏอยู่บนผนังอันขาวโพลน เมื่อเขาชูไม้ขีดเข้าไปใกล้ ข้าพเจ้าจึงได้เห็นว่ามันเป็นยิ่งกว่ารอยเลือดอีก มันเป็นรอยนิ้วหัวแม่มืออันชัดเจนทีเดียว

“ดูนั่นด้วยแว่นขยายของคุณซี มิสเตอร์โฮล์มส์”

“ครับ ผมกำลังดูอยู่”

“คุณย่อมทราบอยู่ดีแล้วไม่ใช่หรือว่าไม่มีรอยนิ้วหัวแม่มือสองรอยที่เหมือนกันเลย”

“ผมก็ได้ยินว่าอย่างนั้นแหละ”

“ดีแล้ว ถ้าอย่างนั้นคุณจะไปรดเทียบรอยนั้นดูกับรอยซีฟิ่งพิมพ์ลายนิ้วหัวแม่มือขวาของแมกฟาร์เลนหนุ่มที่ผมสั่งให้เขาพิมพ์ไว้เมื่อเช้านี้สักหน่อยได้ไหม”

ในขณะที่เขาชูซีฟิ่งรอยพิมพ์ขึ้นเปรียบกับรอยเลือดอย่างใกล้ชิด แม้ไม่จำเป็นต้องใช้แว่นขยายก็เห็นได้ว่ารอยทั้งสองนั้นเป็นรอยที่พิมพ์จากหัวแม่มืออันเดียวกันอย่างไม่ต้องสงสัย สำหรับข้าพเจ้า มันเป็นที่เห็นได้ทีเดียวว่าเจ้าทุกซ์ผู้เคราะห์ร้ายของเราหมดหวังแน่

“นั่นเป็นอันยุติกันที” เลสเตรดพูด

“ถูกแล้ว นั่นเป็นอันยุติละ” ข้าพเจ้าพลอยสมทบทวนคำ

“มันเป็นอันยุติแน่” โฮล์มส์กล่าว

อะไรบางอย่างในน้ำเสียงของเขาสะดุดหูข้าพเจ้า ทำให้ข้าพเจ้าหันไปมองดูเขา การเปลี่ยนแปลงอย่างผิดสังเกตได้บังเกิดขึ้นบนใบหน้าของเขา มันระคนไปด้วยความเบิกบานภายในใจอยู่ที่เดียว ดวงตาทั้งคู่ของเขาเป็นประกายเหมือนดวงดาว ข้าพเจ้ารู้สึกเหมือนว่าเขากำลังกลืนหัวเราะเต็มที

“พุทโธเอ๋ย! พุทโธเอ๋ย!” เขาพูดขึ้นในที่สุด “เอาละซี ทีนี้ใครเลยจะคิดบ้าง รูปการณ์มันอาจจะตบตาเราอย่างไรก็ได้ จริงๆ ด้วย! พ่อเจ้าประคุณเจ้าคนนี่สำคัญไม่ใช่เล่น! มันเป็นบทเรียนสอนไม่ให้เราไว้วางใจข้อวินิจฉัยของเราเองนัก จันไม่ใช้หรือ เลสเตอร์”

“จริงซี พวกเราบางคนก็ติดจะรึ้นเกินไปอยู่สักหน่อยนะ มิสเตอร์โฮล์มส์” เลสเตอร์พูดกระทบกระเทียบเปรียบเปรยอย่างน่าหัวเสียเป็นที่สุด แต่เขาก็โกรธเขาไม่ได้

“สวรรค์ช่างบันดาลนี่กระไรให้เจ้าหนุ่มคนนี้กดหัวแม่มือข้างขวากับผนังในเวลาที่เขาหมกออกจากขอ! มันเป็นเรื่องตามากด้วย ถ้าคุณจะคิดดู” โฮล์มส์สำรวจกายภายนอกเป็นปกติ แต่ทว่าตัวลึนไปหมดเพราะต้องสะกดความตื่นเต้นไว้นอขณะที่พูด “ว่าแต่เนี่ยนะ เลสเตอร์ ใครเป็นคนพบรอยนี้ไม่ทราบ”

“มิสซิสเล็กซิงตัน ยายแม่บ้านนั่นแหละ เป็นคนบอกให้ตำรวจที่อยู่เวรกลางคืนเอาใจใส่”

“ตำรวจเวรกลางคืนอยู่ที่ไหนเวลานั้น”

“เขาก็รักษาการอยู่ในห้องนอนที่เกิดเหตุ เพื่อกอยเฝ้าดูไม่ให้อะไรถูกแตะต้องนะซี”

“แต่เมื่อวานนี้ทำไมตำรวจจึงไม่เห็นรอยนี้เล่า”

“อ้อ เราไม่มีเหตุผลจำเพาะเจาะจงอะไรถึงกับจะต้องตรวจห้องโถงอย่างละเอียดลออหรอก นอกจากนั้นนี่ไม่ใช่ที่สลักสำคัญเท่าใดนักดังที่คุณก็เห็นอยู่แล้ว”

“อ้อ จริง จริง ไม่สำคัญเลย ผมนึกว่าคงไม่มีข้อที่น่าสงสัยอะไรอยู่ได้อยุที่นั่นตั้งแต่เมื่อวานนั้นแล้ว”

เลสเตอร์มองดูโฮล์มส์ราวกับว่าเขาเสียดิไปเสียแล้วกระนั้น ส่วนข้าพเจ้าขอสารภาพว่าข้าพเจ้าเองก็ถึงต่อกิริยาอาการอันครึ้นเครงของเขาและการสังเกตที่ออกจะปาๆ ของเขาเต็มที่

“ผมไม่ทราบว่า คุณคิดว่าแมกฟาร์เลนออกจากที่คุมขังในเวลาตีกองตมาสร้างหลักฐานปรับปรำตัวเองไว้หรืออย่างไร” เลสเตอร์พูด “ผมขอมอบให้ผู้เชี่ยวชาญไม่ว่าหน้าไหนในโลกปฏิบัติเสมอมาหน่อยเถอะนำว่ารอยนั้นไม่ใช่รอยนิ้วหัวแม่มือของเขา”

“มันเป็นรอยนิ้วหัวแม่มือของเจ้าหนุ่มอย่างไม่มีปัญหา”

“นั่น นั่น เป็นการเพียงพอแล้ว” เลสเตอร์พูด “ผมเป็นนักปฏิบัติ มิสเตอร์ โฮล์มส์ และเมื่อผมได้หลักฐานแล้วผมจึงได้ลงมติ ถ้ามีอะไรจะพูดอีกก็ คุณจะพบผมหนึ่งเขียนรายงานอยู่ในห้องนั่งเล่นนะ คุณ”

โฮล์มส์สำรวมใจเป็นปกติแล้ว แต่ข้าพเจ้ายังสังเกตเห็นสีหน้าของเขา มีแววขบขันฉายอยู่

“พุทโธเอ๋ย นี่เป็นการคลี่คลายที่น่าสลดใจอยู่มากนะ วัตสัน อย่างนั้น ไม่ใช่หรือ” เขาพูด “แต่กระนั้นก็ยังมึประเด็นที่ให้ความหวังแก่เจ้าทุกข์ของเรา อยู่บ้าง”

“กันอยากจะฟังเหลือเกิน” ข้าพเจ้าพูดอย่างจริงจัง “กันเกรงว่าเรื่องคงเสร็จกันเพียงนี้สำหรับเขา”

“กันหาไปไกลถึงกับจะพูดอย่างนั้นไม่ วัตสันเอ๋ย” เขาตอบ “ความจริงมีว่ามีข้อบกพร่องที่สำคัญจริงๆ ข้อหนึ่งอยู่ในหลักฐานที่เพื่อนเราถือเอาเป็นสิ่งที่สำคัญ ใหญ่หลวงนี้แน่ๆ”

“จริงหรือโฮล์มส์! อะไรกันล่ะ”

“คืออย่างนี้เท่านี้แหละ คือว่ากันรู้ว่ารอยนั้นไม่ได้อยู่ที่นั่นเมื่อกันตรวจห้องโถงวานนี้ เอละ วัตสัน ไปเดินเล่นกันรอบๆ กลางแสงแดดสักหน่อยเถอะ”

ด้วยสมองที่ลึกลับวุ่นวาย แต่ก็ด้วยใจที่กำลังคืนสู่ความหวังอันอบอุ่น ข้าพเจ้าเดินไปกับสหายรอบๆ สวน โฮล์มส์มองดูบริเวณบ้านรอบด้านและตรวจดูอย่างพิถีพิถะระห่มมาก ครั้นแล้วเขาเดินนำทางเข้าไปในตึก และที่เขาดูไปจนทั่วตั้งแต่ฐานไปถึงยอด ห้องส่วนมากมิได้ตกแต่งประดับประดา แต่โฮล์มส์ก็คงตรวจดูอย่างพิถีพิถันทั่วกันหมด ในที่สุดเมื่อไปถึงเฉลียงชั้นบน ซึ่งเล่นอยู่ภายนอกห้องนอนที่ไม่มีคนอยู่สามห้องแล้ว เขาก็กลับตัวเกร็งไปด้วยความเบิกบานอีก

“เรื่องนี้มีลักษณะพิลึกเป็นพิเศษจริงๆ วัตสัน” เขาพูด “กันคิดว่าได้เวลาที่เราจะฟังให้เลสเตอร์เพื่อนเรารู้เห็นด้วยแล้วละ พ่อเจ้าประคุณนั่นยิ้มเยาะเราอยู่หน่อยๆ แล้วที่นั่นละ เราคงตอบแทนเขาได้เป็นแน่ ถ้าว่าการอ่านปัญหาของกันปรากฏว่าถูกต้อง เอละ เอละ กันคิดว่ากันเห็นทางดำเนินเรื่องนั้นแล้ว”

สารวัตรตำรวจสกอตแลนด์ยาร์ดยังคงนั่งเขียนรายงานอยู่เมื่อโฮล์มส์เข้าไปพูดกับเขา

“ผมเข้าใจว่าคุณกำลังเขียนรายงานอยู่กระมัง” เขาพูด

“ก็เขียนนะซี”

“คุณไม่คิดหรือว่ามันอาจจะยังไม่ถึงเวลาบ้างก็ได้ ผมอดคิดไม่ได้เลยว่าหลักฐานของคุณยังไม่บริบูรณ์”

“คุณหมายความว่าอะไร มิสเตอร์โฮล์มส์”

“เพียงแต่ว่ายังมีพยานสำคัญอยู่คนหนึ่งที่คุณยังไม่ได้พบเท่านั้น”

“คุณนำเขามาพบได้ไหมล่ะ”

“ผมคิดว่าได้”

“ถ้าฉันก็เอามาซี”

“ผมจะต้องทำอย่างดีที่สุดแหละ คุณมีตำรวจกี่คน”

“เรียกได้สามคน”

“วิเศษ!” โฮล์มส์กล่าวว่า “ผมอยากจะถามว่าเป็นคนรูปร่างใหญ่โตแข็งแรงและเสียงดังไหม”

“เป็นซี ผมไม่สงสัยอะไรเลย แต่ผมยังมองไม่เห็นว่าเป็นเสียงของตำรวจเกี่ยวข้องไรด้วย”

“บางทีผมอาจจะช่วยให้คุณเห็นได้ และอย่างอื่นอีกอย่างหนึ่งหรือสองอย่างด้วย” โฮล์มส์พูด “กรุณาเรียกตำรวจของคุณมาเถอะ ผมจะลองทำให้ดู”

ต่อมามีอีกห้านาที ตำรวจสามคนก็เข้ามารวมกันอยู่ในห้องโถง

“ในโรงนอกบ้านนั้นคุณจะพบฟางเป็นอันมาก” โฮล์มส์อธิบาย “ผมจะต้องขอให้คุณหอบเอามาสักสองหอบ ผมคิดว่ามันคงจะช่วยให้ผมนำตัวพยานมาพบได้ดีที่สุด ขอขอบคุณมาก วัตสัน กันเชื่อว่าแกคงพกไม้ขีดไฟติดกระเป๋าบ้างนะ ทีนี้ มิสเตอร์เลสเตรด ผมต้องขอร้องให้คุณทั้งหมดไปกับผมที่เฉลียงชั้นบนสักหน่อย”

ดังได้กล่าวแล้ว ที่นั่นมีเฉลียงกว้างแล่นอยู่นอกห้องนอนที่ว่างสามห้องเชอร์ล็อก โฮล์มส์ นำขบวนพวกเราไปยังปลายเฉลียงด้านหนึ่ง ตำรวจอีกครึ่งส่วนเลสเตรดจ้องมองเพื่อนข้าพเจ้าด้วยความฉงนสนเท่ห์ คาคะเน และเยาะเย้ยขบขันอยู่ในสีหน้าของเขา โฮล์มส์ยืนอยู่เบื้องหน้าเรา ทำท่าเหมือนนักเล่นกลที่กำลังแสดงกลให้เราดูฉะนั้น

“คุณจะกรุณาให้ตำรวจของคุณคนหนึ่งไปเอาน้ำสักสองถังได้ไหม เอ้า เอะ

ฟางวางไว้ที่พื้นตรงนี้ อย่าให้ขีดผนังทุกๆ ด้านนะ เอละ ผมคิดว่าเราพร้อมกันหมดละนะ”

สีหน้าของเลสเตรดชักแดงและออกเคือง

“ผมไม่ทราบว่าคุณจะมาเล่นไม้ไหนกันนี้ มิสเตอร์เซอร์ล็อก โฮล์มส์” เขาพูด “ถ้าคุณรู้อะไรก็พูดออกมาเถอะ อย่ามาทำขิงๆ อย่างนั้นหน่อยเลย”

“ผมรับรองว่า เลสเตรด พ่อทูนหัว ผมมีเหตุผลอย่างงดงามสำหรับทุกสิ่งทุกอย่างที่ผมทำแหละ คุณคงจำได้ละซีว่าเมื่อไม่กี่ชั่วโมงมานี้ คุณออกเยี่ยมเยายผมอยู่หน่อยๆ นี่นา ในตอนที่ตะวันยังสว่างอยู่ทางปากคุณนั่นแหละ เพราะฉะนั้น ขอคุณอย่าได้ห้ามปรามการแสดงและพิธีรีตองเล็กๆ น้อยๆ ของผมตอนนี้เลย วัตสัน ช่วยเปิดหน้าต่างนั้นให้ที แล้วเอาไม้ขีดจุดฟางให้ด้วย”

ข้าพเจ้าทำตาม กระแสลมเป่าควันพลุ่งเป็นลูกไปตามเฉลียง ส่วนฟางแห้งก็แตกดังและติดไฟลุกลาม

“ทีนี้เราจะต้องได้เห็นกันล่ะว่าเราจะหาพยานให้คุณได้หรือไม่ เลสเตรด ขอให้คุณทั้งหมดช่วยร้องพร้อมๆ กันสักหน่อยว่า ‘ไฟไหม้’ เอละนะ ทีนี้ หนึ่ง สอง สาม...”

“ไฟไหม้!” เราร้องขึ้นพร้อมกัน

“ขอบคุณ ขอรบกวนอีกทีเถอะ”

“ไฟไหม้!”

“ขออีกที ท่านสุภาพบุรุษ พร้อมๆ กันด้วยนะ”

“ไฟไหม้!” เสียงตะโกนเห็นจะดังไปทั่วทั้งตำบลนอร์วูดเป็นแน่

แทบไม่ทันสิ้นเสียง สิ่งประหลาดอย่างหนึ่งก็เกิดขึ้น ประตูบานหนึ่งเปิดผางออกจากฝาซึ่งปรากฏว่าเป็นผนังที่บียงปลายเฉลียงทันที และจากประตูนั้นมีชายร่างเล็กหน้าแห้งๆ คนหนึ่งปราดออกมาเหมือนกระต่ายออกจากกรง

“ได้การ!” โฮล์มส์พูดอย่างสงบ “แต่วัตสัน เอน้ำสาดฟางสักถังหนึ่งซี เอละ ใช้ได้! เลสเตรด ผมขอมอบพยานสำคัญที่หายไปให้แก่คุณ คือมิสเตอร์โจนาส โอลตาเคอร์ นั่นเอง”

นักสืบจ้องดูผู้ที่มาใหม่ด้วยความฉงนสนเท่ห์ ส่วนคนผู้นั้นกะพริบตาถี่ อยู่ภายในแสงสว่างของเฉลียง หันมามองดูเราแล้วก็หันไปมองดูไฟที่กำลังมอดหน้านั้นน่าเกลียดยิ่งนัก -- เต็มไปด้วยเล่ห์กระเท่ห์ เขี่ยมโหดและชั่วช้า นัยน์ตา

สี่เทาอ่อนมีแววโกงๆ ส่วนขนตานั้นขาวทีเดียว

“นี่หมายความว่าอย่างไรกัน” เลสเตอร์พูดขึ้นในที่สุด “แกมัวทำอะไรอยู่ตลอดเวลาไหนะ ฮี”

โอลดาเคอร์รี่ส่งเสียงหัวเราะอย่างแค้นๆ พลางถอยถดหนีหน้าอันแดงก่ำของนักสืบผู้กำลังโกรธ

“ผมไม่ได้ทำไปด้วยความประสงค์ร้ายหรอกครับ”

“ไม่ประสงค์ร้ายรี แต่พยายามอย่างที่สุดที่จะให้คนไม่มีผิดถูกแขวนคอถ้าไม่ใช่เพราะสุภาพบุรุษคนนี้แล้ว ก็ไม่แน่ว่าแกจะทำได้สำเร็จ”

เจ้าสัตว์อุบาทว์เริ่มครางเสียงอ่อยๆ

“ผมขอรับรองขอรับ มันเป็นการเล่นตลกตามธรรมดาของผมเท่านั้น”

“อ้อ! การเล่นตลกทั้งนี้หรือ แกจะไม่พบหัวเราะทางฝ่ายแกหรอก ฉันสัญญาได้ ตำรวจ เอาตัวไปคุมไว้ในห้องนั่งเล่นก่อนจนกว่าฉันจะไป มิสเตอร์โฮล์มส์” เขากล่าวต่อเมื่อคนอื่นๆ ไปกันหมดแล้ว “ผมจะพูดต่อหน้าตำรวจไม่ได้ แต่ผมไม่ตะขิดตะขวงใจที่จะพูดต่อหน้าคุณหมอมวัตสันหรอกว่า นี่เป็นสิ่งที่แจ่มใสที่สุดเท่าที่คุณทำมาแล้ว ถึงแม้ว่ามันยังลึกลับแก่ผมอยู่ก็ตามว่าคุณทำอย่างไร คุณได้ช่วยชีวิตคนที่ไม่มีความผิดไว้ได้แล้ว และคุณได้ป้องกันความเกียจครางฉาวโฉ่อันหนักหนามากไว้ด้วย ซึ่งถ้าเกิดขึ้นจริงๆ คงทำลายชื่อเสียงของผมในกองตำรวจให้อับปางลงเป็นแน่”

โฮล์มส์ยิ้มและบีบไหล่ของเลสเตอร์เบาๆ

“แทนที่จะอับปาง ชื่อเสียงของคุณกลับจะเบ่งบานมากขึ้นเป็นอย่างมากเสียอีก จริงนะขอรับ ชั่วแต่เปลี่ยนข้อความในรายงานที่คุณกำลังเขียนนั้นเสียนิดหน่อย เขาก็คงเข้าใจกันทีเดียวว่าสารวัตรเลสเตอร์เป็นคนที่จะตบตาได้ยากอยู่”

“แล้วคุณไม่ต้องการให้ชื่อของคุณปรากฏหรือหรือ”

“ไม่ต้องการเลย งานย่อมเป็นรางวัลอยู่ในตัวแล้ว บางทีผมอาจจะได้ชื่อในวันหนึ่งข้างหน้าก็ได้ในเมื่อผมยอมให้นักจดหมายเหตุผู้เอางานของผมวางกระดาษฟูลสแก่ปลงอีกครั้งหนึ่ง -- คือ วัตสัน เอาละ ที่นี้ลองดูกันซิว่าเจ้านี่ซ่อนตัวอยู่ที่ไหน”

ที่ปลายเฉลียงนั้นมีซอกสกัดทางเดินก่อนจะถึงปลายสุดหกฟุต มีประตูบานหนึ่งซ่อนอยู่ข้างในอย่างฉลาด ข้างในสว่างด้วยมีช่องไม้ระแนงอยู่ใต้जू มี

เครื่องแต่งห้องสองสามชิ้นและอาหารกับน้ำอยู่ด้วยกันกับหนังสือและเอกสารต่างๆ ด้วย

“นั่นเป็นความได้เปรียบของการเป็นช่างก่อสร้าง” โสธ์มลล์กล่าวเมื่อเรากลับออกมา “เขาสามารถทำที่ซ่อนเล็กๆ ของเขาได้เองโดยไม่มีใครล่วงรู้-- นอกจากแม่ละ ยายแม่บ้านตัวดีของเขานั้นแหละ ซึ่งผมไม่รับรองเลยที่จะให้คุณจัดการเก็บเข้าถุงเสียด้วยอีกคนหนึ่ง เลสเตอร์”

“ผมจะทำตามคุณแนะนำๆ แต่คุณรู้จักที่ซ่อนนี้ได้อย่างไร มิสเตอร์โฮล์มส์”

“ผมปลงใจว่าเจ้าที่ซ่อนตัวอยู่ในบ้านนี้เอง เมื่อผมเดินไปตามเฉลียงนี้ และได้พบว่ามันสั้นกว่าเฉลียงชั้นล่างที่อยู่ตรงกันถึงหกฟุต ผมก็รู้แน่ทีเดียวว่าเขาอยู่ที่ไหน ผมคิดว่าเขาไม่มีประสาทเชิงพอที่จะนอนเฝ้าบอผู้ได้ทรอกเมื่อได้ยินเสียงไววายว่าไฟไหม้ แม่ละ เราอาจจะถลักเข้าไปตะครุบตัวเขาไว้ก็ได้ แต่ผมนี้กลัวจึงปล่อยให้เขาไหลออกมาเอง”

“แต่คุณทราบได้อย่างไรว่าเขาอยู่ในบ้านตลอดเวลา”

“จากรอยนิ้วหัวแม่มือที่นั่นแหละ เลสเตอร์ คุณว่ามันเป็นอันยุติ และก็เป็นจริงๆ แต่ในความหมายที่ต่างกันมาก ผมรู้ว่ามันไม่ได้อยู่ที่นั่นเมื่อวันก่อน ผมเอาใจใส่ในสิ่งที่เป็ปัญหาลึกลับๆ มาก ดังที่คุณอาจจะสังเกตเห็นแล้วก็ได้ ผมได้ตรวจห้องโถงดูแล้ว และแน่ใจทีเดียวว่าผนังสะอาดแจ่มใส เพราะฉะนั้นมันต้องเอามาทำไว้ในตอนกลางคืนนั่นเอง”

“ทำยังไง”

“ง่ายมาก เมื่อเขาจัดการผนังของเอกสารเหล่านั้น โจนาส โอลตาเคอร์ก็ให้แมกฟาร์เลนผนังตราโดยเอานิ้วหัวแม่มือของเขาตขี้ผึ้งอ่อน การทำเช่นนี้รวดเร็วและเป็นไปตามธรรมดามากจนผมกล้าพูดได้ว่า แม้ตัวเจ้าหนุ่มเองก็ไม่ทันได้จดจำ มันเห็นจะเกิดขึ้นในทำนองนี้แหละ และโอลตาเคอร์เองก็คงไม่ได้นึกว่าจะเอาไปใช้ทำอะไรได้ ครั้นเมื่อครุ่นคิดถึงรูปคดีนี้ภายในที่ซ่อนของตัว จึงเกิดสะดุดใจขึ้นฉับพลันว่า ถ้าเอารอยนิ้วหัวแม่มือนั้นออกใช้ก็จะเป็นหลักฐานอันร้ายกาจที่จะเอาแมกฟาร์เลนให้ข้อมือได้อย่างแน่นอนที่สุด มันเป็นของง่ายที่สุดในโลกที่จะเอาพิมพ์ขี้ผึ้งที่ตรา หาเลือดที่ออกจากรอยเข็มแทงให้มากที่สุดที่จะมากได้ แล้วเอาออกมาตขี้ที่ผนังในตอนกลางคืน จะด้วยตนเองหรือโดยยยายแม่บ้านทำก็ตาม ถ้าคุณตรวจตามเอกสารที่เขาเอาเข้าไปเก็บไว้ในที่ซ่อนดู

ผมก็พินิจได้ทีละละว่าคุณจะได้พบรอยตรานิ้วหัวแม่มือฉันอย่างแน่นอน”

“อัจจรรย์!” เลสเตอร์พูด “อัจจรรย์! มันใส่กระจางเหมือนแก้วที่เดียวเท่าที่คุณอธิบายมานั้นนะ แต่อะไรเป็นจุดประสงค์ของการหลอกลวงอันลึกซึ้งนี้เล่า มีสเตอร์ไฮล์มส์”

ข้าพเจ้าออกนึกซันที่ได้เห็นกริยาอาการอันผยองของนักสืบเปลี่ยนเป็นอาการของเด็กที่ตั้งปัญหาถามครูไปโดยฉับพลัน

“อ้อ ผมไม่คิดว่าการอธิบายข้อนั้นจะเป็นการยากเท่าใดนัก สุภาพบุรุษผู้กำลังคอยเฝ้าอยู่ข้างล่างในขณะนี้เป็นคนมีความพยายามมาก คุณทราบไหมว่าครั้งหนึ่งเขาเคยถูกแม่ของแมกพาร์เลนถอนหมั้น คุณก็ไม่ทราบ! ผมบอกคุณแล้วว่าคุณควรไปที่แบล็กฮีทเสียก่อน แล้วภายหลังถึงค่อยมาที่นอร์วูด ความเจ็บใจที่เขารู้สึกว่าได้รับนี้แหละปนอยู่ในสมองที่คิดกะการชั่วร้ายของเขา ถึงกับครุ่นคิดที่จะแก้แค้นอยู่ตลอดชีวิต แต่ไม่สบโอกาส ในระหว่างปีกลายหรือสองปีมานี้ เหตุการณ์ทั้งหลายเหล่านี้ไม่เข้าข้างเขาเสียเลย เห็นจะเกี่ยวกับการแก๊งค์ผลกำไรลับๆนั่นแหละ ผมคิด ฐานะมีแต่ซวดเซลงไป เขาจึงคิดจะต้มเจ้าหนี้ และเพราะเหตุนี้แหละเขาได้จ่ายเช็คจำนวนใหญ่ให้แก่มีสเตอร์คอร์นี่เสียคนหนึ่ง ซึ่งผมนึกว่าคือตัวเขาแน่นอนใช้ชื่ออีกชื่อหนึ่ง ผมยังไม่ได้สืบเช็คจำนวนนี้ แต่ผมไม่สงสัยเลยว่าเขาก็ไปลงบัญชีฝากธนาคารเมืองอื่นไว้ในชื่อที่นั่นแน่นอน โดยโอลดาเคอร์ดำเนินความเป็นอยู่สองภาคเรื่อยมา เขาตั้งใจว่าจะเปลี่ยนชื่อของเขาเสีย และถอนเงินเซ็ดหายไ้ตั้งต้นชีวิตที่อื่นอีก”

“จริง รูปการณ์น่าจะเป็นเช่นนั้นทีเดียว”

“เขาคงสะดุดใจว่าในการหายตัวไป เขาอาจลบล่องรอยที่จะมีการสืบหาตัวเขาได้ทั้งหมด และในขณะเดียวกันก็สับสนองได้แก้แค้นคู่รักเก่าของเขา ถ้าว่าเขาสามารถดำเนินเรื่องให้เป็นที่เข้าใจกันได้ว่าเขาถูกลูกชายคนเดียวของนางทำฆาตกรรม มันเป็นงานชิ้นโบแดงของความหึงหวงที่โหดร้ายหนึ่งทีละละ ทั้งยังดำเนินการไปได้ดั่งมือชั้นครูอีกเล่า ความคิดในเรื่องพินัยกรรม ซึ่งจะชี้ให้เห็นมูลเหตุจงใจสำหรับอาชญากรรมก็ดี การพบปะอย่างลับๆโดยไม่ให้พ่อแม่ของเจ้าหนุ่มรู้จักดี การยึดเอาไม้ถือไว้ เลือด ซากสัตว์ และลูกตุ้มในกองไม้ก็ดี เหล่านี้ล้วนแนบเนียนน่าเลื่อมใสทั้งสิ้น ประกอบกันเป็นแร้วที่ผมรู้สึกอยู่เมื่อสองสามชั่วโมงมานี้เองว่าไม่มีทางจะหนีรอดไปได้เลย แต่เขาไม่มีลักษณะสำคัญ

อย่างอุกฤษฏ์ของศิลปิน คือความรู้ว่าควรหยุดเมื่อใดนั้นแหละ เขากลับแต่งเติมเสริมสิ่งที่สมบูรณ์อยู่แล้วให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นอีก หมายถึงรัดคอเหยื่อผู้เคราะห์ร้ายของเขาให้แน่นยิ่งขึ้น จึงเลยพาให้ทุกสิ่งทุกอย่างบรรลัยหมด ลงไปกันเถอะเลสเตรด ยังมีปัญหาที่ผมใคร่จะถามเขาอยู่อีกข้อหนึ่งหรือสองข้อด้วย”

สัตว์ร้ายตัวนั้นคงนั่งอยู่ในห้องนั่งเล่นของตน มีตำรวจขนบข้างข้างละคน

“มันเป็นการเล่นตลกนะขอรับ ตลกตามธรรมดาเท่านั้นเอง ไม่ใช่อะไรอื่น”

เขาพิมพ์เอาอยู่ไม่ขาดปาก “ผมรับรองได้ขอรับ การที่ผมหลบซ่อนตัวอยู่ก็เพื่อจะดูผลของการที่ผมหายไปเท่านั้นเอง ผมเชื่อแน่ว่าท่านคงไม่ลำเอียงถึงกับนึกว่าผมจะปล่อยให้มิสเตอร์แมกฟาร์เลนหนุ่มเป็นอันตรายไปหรอกนะขอรับ”

“นั่นเป็นเรื่องที่ศาลจะตัดสิน” เลสเตรดพูด “อย่างไรก็ตาม เราจะตั้งข้อหาแก่ว่าเพทุบายหลอกลวงก็แล้วกัน ถ้าไม่ใช่พยายามจะทำอาชกรรมละก็”

“และบางทีแกจะได้พบว่าพวกเจ้าหน้าที่ของแกจะยึดบัญชีเงินฝากธนาคารของมิสเตอร์คอร์นี่เสียไว้ด้วย” โฮล์มส์กล่าว

ชายร่างเล็กสะดุ้งผิงะ พลังหันมามองเพื่อนข้าพเจ้าตาขุ่นเขียว

“ผมต้องขอขอบคุณท่านมาก” เขาพูด “ชะรอยผมจะได้ใช้หนี้บุญคุณของท่านสักวันหนึ่งหรอก”

โฮล์มส์ยิ้มอย่างไม่พริ่นพริง

“กันนี้กว่าแกคงหาเวลาว่างไม่ได้หลายปีทีเดียวละ” เขาพูด “อย่างไรก็ตาม แกเอาอะไรใส่เข้าไปในกองไม้ นั้น นอกจากกางเกงเก่าๆของแกนั้นนะ หมาดตายหรือกระต่าย หรืออะไรกัน แกไม่ยอมบอกหรือ พูทโธเอ๊ย แกนี้ช่างใจดำเสียจริงเชียว! เอาละ เอาละ กันกล้าพูดได้ว่ากระต่ายสักสองสามตัวคงเข้ากันได้กับเลือดและเถาที่ไหม้เกรียมนั้น วัตสัน ถ้าแกลงมือเขียนเรื่องละก็ เอ่ยถึงกระต่ายก็ใช้ได้นะ”

